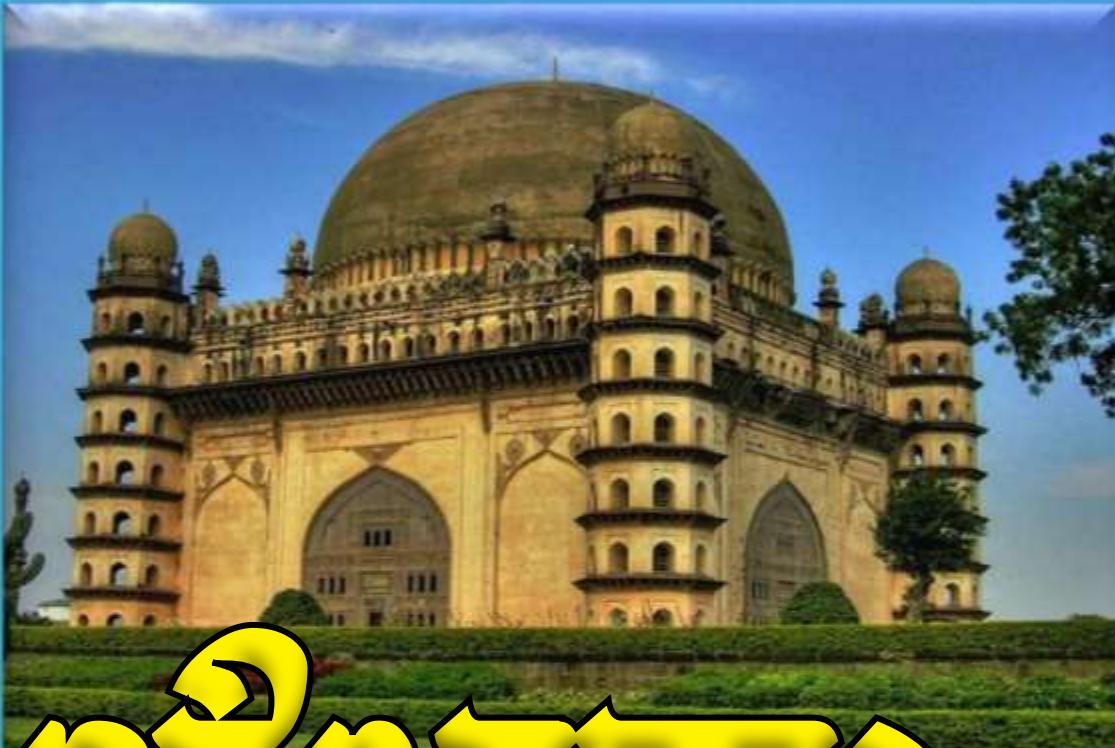

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ವೇದಿಕೆ ಸಿಂದಗಿ ಜಿ:ವಿಜಯಪೂರ

(30% ಕಡಿತಗೊಂಡ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ)

ಬೀಳಾರು

(ಸ್ನೇರಿಂಗ್ ಪ್ರೋಕೆಂಟ್)

ವಿಜಯಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆನ್ನೆಯ ಕೊಡುಗೆ

ರಚನಾ ತಂಡ

ಗೌರವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ.ವಿ.ವಾಯ್.ದೇವಣಗಾಂವ್

(ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಸಿಂದಗಿ)

ಶ್ರೀ.ಸಂತೋಷಕುಮಾರ.ಬೀಳಗಿ

(ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಸಿಂದಗಿ)

ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಾಖಾಯಾಗಿ

ಶ್ರೀ.ಎಂ.ಜಿ.ಉಪಾಧಿ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯರು)

SMES ಪ್ರೋಥಾಲೆ ದೇವರನಾವದಗಿ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನ

ಶ್ರೀ.ಅಜುಂ.ಆರ್.ಮಲ್ಲೇವಾಡಿ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು)

ಕನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಯಂತರಂಚಿ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯರು

ಶ್ರೀ.ಎಸ್.ಎ.ಕುಲಕರ್ನಿಂ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯರು)

ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೋಥಾಲೆ ತಂಗಡಗಿ ತಾ:ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಕ ಬಳಗ್

ಶ್ರೀ.ವಾಯ್.ಎಂ.ಬಿರಾದಾರ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ ಹೋರಹಳ್ಳಿ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಶ್ರೀ.ಸಂಜಯ.ಬುಲಬುಲೆ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ ಗಣಿಹಾರ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಶ್ರೀ.ಚಂದ್ರ.ಗುತ್ತೇದಾರ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ ಗಬಸಾವಳಗಿ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಶ್ರೀ.ಸಂತೋಷ.ಅಮರಗೌಡ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ ನಾಗಾವಿ ಬಿ.ಕೆ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಶ್ರೀ.ಬಸವರಾಜ.ಕನ್ನೇಲ್ಲಿ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ ಕೊಕಟನೂರ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಶ್ರೀ.ರವಿ.ಹೋಸಮುನಿ (ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು) ಸ.ಪ್ರೋ.ಶಾಲೆ(ಬಾಲಿಕೆಯರ)RMSA ಆಲಮೇಲ ತಾ:ಸಿಂದಗಿ

ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕರ ವೇದಿಕೆ ಸಿಂದಗಿ. ಜಿ:ವಿಜಯಪೂರ

ಮುನ್ದಿ

ಅಶ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ.....

2018-19ರಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಪ್ರತಿಕುಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಒರವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪೋಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಂಡಳಿಯು ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯತ್ಮ ನೀಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಧೀಮ್ರ ವೇಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೋವಿಡ-19 ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು 2021-21ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೆಲರತೆಯನ್ನು ಸರಿದೊಗೆಸಲು ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉಜ್ಜಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 30% ಪ್ರತಿವನ್ನು ಕಡೆತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ವೇದಿಕೆಯ ತಂಡವು ಕ.ಪ್ರೌ.ಶಿ.ಪ.ಮಂಡಳಿಯ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿರುವ ಸರಾಸರಿ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ “ಬೆಳಕು” ಎಂಬ ಸ್ನೇಹಿಂಗ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹಾಗೂ ಶ್ಲಘನೀಯ ಕಾರ್ಯ.

ಈ ಸ್ನೇಹಿಂಗ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ವಿಶೇಷಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 1,2,3,4 ಹಾಗೂ 5 ಅಂಕದ ನಕಾಶೆಯ ಬಹು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲಾ ಹಂತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಉತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು ಹಾಗೇಯೇ ಎಸ್ ಟಿ ಎಫ್ ತಂಡದ ಶ್ರಮವೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದು.

“ಬೆಳಕು” ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರಶನ ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಮಹದೇವಪ್ಪ. ಕುಂದರಗಿ, ಶ್ರೀ. ವಸಂತ. ಶ್ರಾಗೋಟಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ಸಂತೋಷಕುಮಾರ. ಸಿ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶುಭ ಹಾರ್ಯಕೆಗಳು.

ಶ್ರೀ. ಎ. ವಾಯ್. ದೇವಣಗಾಂವ

(ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಸಿಂದಗಿ

ಪ್ರಶ್ನಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ

ವಿಭಾಗವಾರು ಅಂಕ ಹಂಚಿಕೆ

ವಿಭಾಗ	ಅಂಕಗಳು	ವಿಭಾಗ	ಅಂಕಗಳು
ಇತಿಹಾಸ	25	ಭಾಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ	22
ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	11	ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	07
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ	08	ವ್ಯವಹಾರ ಅಧ್ಯಯನ	07

ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಧ	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕ	ಒಟ್ಟು
01	ಬಹು ಆಯ್ದು	08	01	08
02	1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ	08	01	08
03	2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ	08	02	16
04	3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ	09	03	27
05	4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ	04	04	16
06	5 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ	01	05	05
	ಒಟ್ಟು	38	-	80

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು

ವಿಭಾಗ ಗಳು	ಅಧ್ಯಾಯಗಳು	ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅಂಕಗಳು	ವಿಭಾಗಗಳು	ಅಧ್ಯಾಯಗಳು	ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅಂಕಗಳು
ಇತಿಹಾಸ	• ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಳ್ಳಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು • ಕನಾಡಿಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಳ್ಳಿಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು • ಸಾಮಾಜಿಕ & ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಚಳುವಳಿಗಳು • ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ • ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ • ಸಾಂಧೀಯಗ & ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟ	03 03 04 03 04 04	ಇತಿಹಾಸ	• ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು • ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ • ಭಾರತದ ಮೃಷಿಗಳು • ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು • ಭಾರತದ ಭೂಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು • ಶಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ	02 02 02 02 04 03
ಇತಿಹಾಸ	• ಭಾರತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು & ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು	02	ಇತಿಹಾಸ	• ಅಭಿವೃದ್ಧಿ • ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	03 03
ಇತಿಹಾಸ	• ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ	03	ಇತಿಹಾಸ	• ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು • ಗ್ರಾಹಕರ ತಿಕ್ಟಣ & ರಕ್ಷಣೆ	03 03

ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು:- 2, 6, 9ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು

1 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಇತಿಹಾಸ

1. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನ

- ಅಟೋಮನ್ ಟರ್ಕರು ಕಾನ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನ್ನು ವಶವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವರ್ಷ-1453ರಲ್ಲಿ
- ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು.
-ವಾಸ್ತೋಡಗಾಮ
- ವಾಸ್ತೋಡಗಾಮನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದ ಸ್ಥಳ.
-ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯ ಕಾಪ್ಡೆ
- ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಮರು ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೊದಲ ಯುರೋಪಿಯನರು-ಮೋಚುರ್ಗೀಸರು
- ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಯುರೋಪಿಯನರು-ಮೋಚುರ್ಗೀಸರು
- ಮೋಚುರ್ಗೀಸರ ಹೊಟ್ಟಿ ಮೊದಲ ವೈಸರಾಯ.
-ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟೋ ಡಿ ಅಲ್ರೋ ಮ್ಯಾಡ್
- ನೀಲಿ ನೀರಿನ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು.
-ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟೋ ಡಿ ಅಲ್ರೋ ಮ್ಯಾಡ್
- ನೀಲಿ ನೀರಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರಣ.
-ಸಮುದ್ರ ಮೇಲಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಯ ಸಾಧಿಸಲು
- ಮೋಚುರ್ಗೀಸ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಕ-ಅಲ್ಪಕರ್ಕೆ

2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ

- ಸಿಖಿರನ್ನು ಯಶ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ ಸಿಖ್ ದೊರೆ.
-ರಣದಿತ್ಯ ಸಿಂಗ
- ಮೊದಲ ಅಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧವು ಕೊನೆಯಾದ ಒಪ್ಪಂದ.
-ಸಾಲ್ವಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದ
- ಪೇಶೇಯು ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಒಪ್ಪಂದ-ಬೆಸ್ಸಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ಸಿಖಿರ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಒಪ್ಪಂದ-ಲಾಹೋರ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾಯ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಒಳಪಡಲು ಕಾರಣ-ಹೋಳ್ಕರ ಸೈನ್ಯವು ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾಯನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದು
- ಲಾದ್ರೆ ವೆಲ್ಲಸ್ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರಣ-ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತರಲು
- ಲಾದ್ರೆ ವೆಲ್ಲಸ್ ಹದ್ದಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಲು ಕಾರಣ-ವೆಲ್ಲಸ್ಯಿಯ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಾಲದ ಹೋರೆ ಹಚ್ಚಿತು
- ವೆಲ್ಲಸ್ಯಿಯ ಕಾಲದ ಆಡಳಿತ ವಿಸ್ತರಣೆ ಸುಲಭವಾಯಿತು ಏಕೆ?
-ದೇಶೀಯ ಸಂಸಾಹಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ
- ಎರಡನೇ ಅಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.
-ಮರಾಠ ನಾಯಕರ ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷ

- ಎರಡನೇ ಅಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರಾಷ್ಟ ಒಪ್ಪಂದ.
-ಬೆಸ್ಸಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಕೃಹಾಕಿದ ಮರಾಠ ಪೇಶೇ.
-ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾವ್
- ಲಾಹೋರ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿದೆಂಟ್ ಪಂಚಾಬಿನ ನಿಜವಾದ ಆಡಳಿತಗಾರನಾದನು
- ಪಂಚಾಬನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದವರು-
ಲಾಡ್ರೆ ಡಾಲ್ ಹೌಸಿ

3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

- ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು.
-ಲಾಡ್ರೆ ಕಾನ್ವಾಲಿಸ್
- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸರಕಾರ ರೆಸ್ಟ್ರಿಟೆಂಟ್ ಕಾಯ್ದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶ.
- ಕಂಪನಿ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರುವುದು
- ಮುಹ್ಯೀಂಚೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಮೊಲೀಸ್ ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ಹದ್ದೆ ಸ್ವಾಷಿಸಿದವರು -ಲಾಡ್ರೆ ಕಾನ್ವಾಲಿಸ್
- ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದ ಮೊದಲ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ -ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್
- ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ನು ಯಾರನ್ನು ಕಾನೂನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದನು -ಲಾಡ್ರೆ ಮೆಕಾಲೆ
- ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಬ್ರಿಟ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು-ಲಾಡ್ರೆ ಕಾನ್ವಾಲಿಸ್
- ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಸ್ವಿಕ್ಕೆ ತಂದವರು.
-ಲಾಡ್ರೆ ಕಾನ್ವಾಲಿಸ್
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಹದ್ದೆ -ಸುಬೆದಾರಾ
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೈತ್ರೋಪಾಹಿಸಿದ ಗವನರ್‌ ಜನರಲ್ -ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್
- ಆಧುನಿಕ ಭಾರತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾದ ವರದಿ.
-ಮೆಕಾಲೆ ವರದಿ
- ರಕ್ತ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾಗಿಯೂ, ಅಭಿರುಚಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ನೀತಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರಾಗುವ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ ವರದಿ.
-ಮೆಕಾಲೆ ವರದಿ
- 1857ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಬಿ ಕಲ್ಪತ್ರಾ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು-ಲಾಡ್ರೆ ಡಾಲ್ ಹೌಸಿ

4. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು

- ಮೊದಲನೇ ಅಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದ-ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ಎರಡನೇ ಅಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದ-ಮಂಗಳೂರು
- ಯಾರ ಮರಣ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದುಪ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು -ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು

- ಏರಡನೇ ಅಂಗೋಲ್‌ಮೈ ಮೊಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧಕೆ ಕಾರಣ -
ಮಾಹೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು
- ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೇಳಲು ಕಾರಣ -
ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದಿಯ ವಿರುದ್ಧ
- ಅಮರಸುಳ್ಳ ಬಂಡಾಯದ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳು - ಸುಳ್ಳ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ,
ಪುತ್ತಾರು
- ಮೂರನೇ ಅಂಗೋಲ್‌ಮೈ ಮೊಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧಕೆ ಕಾರಣ -
ತಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು
- ಕಿತ್ತಾರು ಚಿನ್ನಮ್ಮೆ ಬಂಡೇಳಲು ಕಾರಣ - ದತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ
ಎಂಬ ನೀತಿ
- ಮೂರನೇ ಅಂಗೋಲ್‌ಮೈ ಮೊಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದ
-ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ
- ಕಿತ್ತಾರು ಚಿನ್ನಮ್ಮೆ ದತ್ತು ಪುತ್ತೆ - ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ
- ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.
ಏಕೆ? -ಹೈದರಾಲಿ ಸೈನ್ಯ ಮದರಾಸಿನ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು
ಬ್ರಿಟಿಷರಲ್ಲಿ ನಡುಕ ಮಟ್ಟಿಸಿತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದ
ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.
- ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಘಾಫ್' ಪದದ ಅರ್ಥ -ಹುಲಿ
- ಧೋಂಡಿಯಾನನ್ನು 'ಘಾಫ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಕಾರಣ -
ಶಾಯಿ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದರಿಂದ
- ಧೋಂಡಿಯಾನನ್ನು ಹತ್ತೆ ಮಾಡಲಾದ ಸ್ಥಳ - ಕೋನಗಳ್ಲಾ
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಶಿವಲಿಂಗ ರುದ್ರಸಚನಿಗೆ ಕಿತ್ತಾರು ಸಂಘಾನ
ನೀಡಲು ಕಾರಣ - ಮರಾಠರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಈತನು
ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ
- ಕಿತ್ತಾರು ಚಿನ್ನಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು? - ಬೈಲಹೊಂಗಲ
- ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳ - ನಂದಗಡ
- ಅಮರಸುಳ್ಳ ಬಂಡಾಯ ಮೂಲತಃ ಯಾವ ಬಂಡಾಯವಾಗಿದೆ?
-ರ್ಯಾತ ಬಂಡಾಯ
- ಕನಾಡಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 1857ರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಾಯಕನೆಂದು
ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಯಾರನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ - ಪೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ

5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ

ಚಳುವಳಿಗಳು

- ಆತ್ಮೀಯಸಭಾದ ಸ್ಥಾಪಕರು - ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯ
- ಬ್ರಿಟ್ನಿಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು - ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯ
- "ಅಧ್ಯನಿಕ ಭಾರತದ ಹರಿಕಾರ" ನೆಂದು ರಾಜಾರಾಮ
ಮೋಹನರಾಯ್ ರನ್ನು ಕರೆದವರು - ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟಾಗೋರ್
- "ಭಾರತದ ಪುನರ್ಜೀವನದ ಜನಕ", "ಭಾರತೀಯ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರವಾದಿ" ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ -
ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯ
- ಬಂಗಾಳ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿದವರು.
-ಹೈನ್ ವಿವಿಯನ್ ಡಿರೊಜಿಯ್
- 'ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ' ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು.
-ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ

- 'ಪೇದಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ' ಇದು ಯಾರ ಫೋಷನೆಯಾಗಿದೆ.
-ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ
  - 'ಶುದ್ಧಿ ಚಳುವಳಿ' ಎಂದರೆ.
- ಕೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾಂತರಗೊಂಡವರನ್ನು
ಮರಳಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವುದು
  - ಚೈನೈತಿಭಾ ಘುಲೆರವರ ಕೃತಿ - ಗುಲಾಮಿಗಿರಿ
  - ಅಲಿಫ್ರೂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವರು.
- ಸರ್ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹಮದ್ ಖಾನ್
  - ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಆರಂಭಿಸಿದವರು - ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು
  - ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶ - ಪರಮಹಂಸರ
ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಆಶಯ ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದು
  - ಚಿಕ್ಕಾಗೋ ವಿಶ್ವಧರ್ಮ ಸಮೈಳನ ಜರುಗಿದ ವರ್ಷ - 1893
  - ಅನಿಬಿಸೆಂಟ್ ರನ್ನು ಶ್ವೇತ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಕಾರಣ -
- ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದ
  - 'ಸ್ವಾ ಇಂಡಿಯಾ', ಮತ್ತು 'ಕಾಮನ್ವೀಲ್' ಪತ್ರಿಕೆ
ಆರಂಭಿಸಿದವರು - ಅನಿಬಿಸೆಂಟ್
  - ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ಅನಿಬಿಸೆಂಟ್
  - 'ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಧರ್ಮ, ಒಂದೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು
ಒಬ್ಬೇ ದೇವರು' ಎಂದವರು - ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು
  - ಆತ್ಮಗೌರವ ಚಳುವಳಿ ನಾಯಕರು.
- ಇ.ವಿ.ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯರ್ (ಪೆರಿಯಾರ್)
  - ಜಾಂಪ್ರಾ ಪತ್ರಿಕೆ, ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಕಳಗಂ ಸಂಖ್ಯಣೆಯ
ಸ್ಥಾಪಕರು - ಪೆರಿಯಾರ್
  - ಜಾಂಪ್ರಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಪೆರಿಯಾರ್
- 6. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ**
- 1857ರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಏನೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ?
- ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ
  - ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು 1857ರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು
ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ - ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ
  - ಬ್ಯಾರಕಪುರ ಸೈನಿಕರ ಬಂಡಾಯದ ಪರಿಣಾಮ.
- ಮಂಗಲಪಾಂಡಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು
  - 1857ರ ದಂಗೆಯ ಸಂಭರದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂದು
ಯಾರನ್ನು ಫೋಣಿಸಲಾಯಿತು - 2ನೇ ಬಹದೂರ್ ಶಹ
  - ರೂಬಿನ್ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಏಕ ಸಿಡಿದೆದ್ದಳು?
- ದತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ
  - ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕ್ರೀಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಭಾರತದ ಕ್ರೀಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಜೀರಿದ ಪರಿಣಾಮ.
- ಭಾರತದ ಕರಕುಲತೆ & ದೇಶೀಯ ಕ್ರೀಗಾರಿಕೆಗಳು ನಶಿಸಿದವು
  - ಸೈನಿಕರು ರಾಯಲ್ ಎನ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು
ಏಕ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು? - ಬಂದೂಕುಗಳಿಗೆ ದನದ & ಹಂಡಿಯ
ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಮುಖ ಸೇನಾ ನೆಲೆ -ಮೀರತ್
- ದತ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು ಯಾರು? -ಲಾಡ್‌ ಡಾಲಹೋಸಿ
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಾಲಿಸಿ ಅಥ್ ಆಪ್ರೇಚನ್ ನೀತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು?
- ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು

7. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಣ

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು-ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಸಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂ
- 'ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೋರಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ'ವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು. -ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
- ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು-ಲ.ಬಿ.ಹ್ಯಾಮ್‌
- ತಿಲಕರು ಜ್ಯೇಶ್ವಲಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥ-ಗೀತಾ ರಹಸ್ಯ
- ಲಾಡ್‌ ಲಿಟ್ಟನ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲು ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು-ವರ್ಣಕೂಲರ್ ಪ್ರೇಸ್ ಕಾರ್ಯ್
- ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಾಫನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. -ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು
- ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿಕೊಂಡ ಗುಪ್ತ ಸಂಪರ್ಕನೆ.
- ಲೋಟಸ್ ಮತ್ತು ಡಾಗರ್
- ವರ್ಣಕೂಲರ್ ಪ್ರೇಸ್ ಕಾರ್ಯ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣ -ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲು
- ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಾಫನೆ-1885 (ಬಾಂಬೆ)
- ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. - ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಸಿ ಬ್ಯಾನ್‌ಜೆಂ
- ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ ಗವನರ್‌ ಜನರಲ್. -ಲಾಡ್‌ ಕೆಜೆನ್
- ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಕಾರಣ-ಬಂಗಾಳವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆ & ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದರಿಂದ ವಿಭಜಿಸಿದರು.

8. ಗಾಂಧಿಯುಗ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಣ

- ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ರಾಜಕೀಯ ಗುರುಗಳು. -ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋವಿಲೆ
- ಸ್ವರಾಜ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಪೆಸಿದವರು. -ಸಿ.ಆರ್.ಡಾಸ ಮತ್ತು ಮೋಹಿಲಾಲ್ ನೆಹರು
- 1929ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಾಹೋರ್ ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು -ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು
- ಮಹದ್ ಮತ್ತು ಕಾಲಾರಾಂ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು. -ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಢರ್ ರವರು
- ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಹೋರಡಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು. - ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ & ಹರಿಜನ
- ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದ ಸ್ಥಳ-ದಂಡಿ
- ಬಿಲಾಫ್ತಾ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ-ಎಲೀಫರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ವಿಂಡಿಸುವುದು

- ಮೂರೂ ದುಂಡುಮೇಚಿನ ಸಮೈಳನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕರು-ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಢರ್
- ಚೌರಿಚೌರಾ ಫ್ರಾಟನೆ ನಡೆದ ವರ್ಷ-1922 ಫೆಬ್ರುವರಿ 5
- ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರಮುಖ ಅಸ್ತ್ರ-ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ

9. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತ್ವರ ಭಾರತ

- ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು -ಡಾ.ಬಾಬುರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
- ಸದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ರನ್ನು ಭಾರತದ ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ?-ದೇಶೀಯ ಸಂಸಾಗಳ ವಿಲೀನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು
- ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶಪ್ರೋಂದರ ಮೇಲೆ ಸುದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಅಳ್ಳಕೆ ನಡೆಸಿದ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ದೇಶ-ಪೋರ್ಚುಗಲ್
- ಸರ್ಕಾರವು ಟಿಬೆಟಿಯನ್ನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿತು?-ಸರ್ಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ಯೆಲುಕ್ಪೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 3000 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು
- ರಾಜ್ಯ ಮನೆರಿಂಗಡನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು-ಹಜಲ್ ಅಲಿ
- ಅಗಸ್ಟ್ 15,1947,ಇಡೀ ಭಾರತವೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು-ನೋಕಾಲಿ
- ಬಂಗಾಳದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಬಹುತೇಕ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಲು ಏಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು?-ಬಹುತೇಕ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಬಂಗಾಳ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಪರಿಚಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು
- ಗೋವಾ ಹೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಂಡ ವರ್ಷ-1961
- ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು - 1 ನವೆಂಬರ್ 1956
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾದದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೀತಿ-ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿ

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

1.ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು & ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು

- ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಾಣಿಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಫಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ-ಲೋಕಾಯಕ್ತೆ
- ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಯೋಜನೆ -ಸ್ವೀಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ
- ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎಂದರೆ-ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವ ವೈಕೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ದುಸ್ಸಿತ್ವ
- ಬ್ರಿಟಾಣಿಕಾರ -ಲಂಜ / ಇನ್ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೋದನೆ ನೀಡುವಿಕೆ
- ಕೋಮುವಾದ -ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ವಿಭಜನೆ ಹಾಗೂ ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಡಾ.ಡಿ.ಎಂ.ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಲಾಯಿತು?

- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರಾರಿಸಲು
- ಕನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ 371 ಜೆ ವಿಧಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ವಾಗಿದೆ ಏಕೆ? - ಈ ವಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಕನಾಟಕದ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಿದೆ.

2. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

- ದಕ್ಷಿಣ ಅಷ್ಟಿಕಾದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದವರು - ನೆಲ್ನ್‌ ಮಂಡೇಲಾ
- ಅಲಿಪ್ತನೀತಿ - ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರದೇ ಇರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಲಿಪ್ತನೀತಿ ಎನ್ನುವರು
- ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯು ವಸಾಹತುಶಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆ? - ಭಾರತವು ಆಂಗ್ಲರ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಸ್ವತಃ ವಸಾಹತುಶಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ
- ವಸಾಹತುಶಾಹಿತ್ಯ - ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ - ಒಂದು ವರ್ಣದ ಜನಸಮುದಾಯ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಣದ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕೇಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು
- ನಿಶ್ಚೀರರಣ - ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಶಸ್ತರ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವುದು.
- ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 51ನೇ ವಿಧಿಯು ಎಂತಹ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕರಿತಾ ಗೌರವ ಕೊಡುವಂತಹ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ

3. ಅನ್ವರಾಷ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಸಂಬಂಧ

- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ & ಸೋಹಾದರ್ಶತೆಯ ಪುರಿತು ತಿಳಿಸುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ - ಸಂವಿಧಾನದ 51ನೇ ವಿಧಿ
- 1962ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜೀನಾ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ? - ಟಿಬೇಟ್ ವಿವಾದ
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ರಪ್ಪು ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸಿತು? - 1966ರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ಮಧ್ಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ರಪ್ಪು ಸಹಕರಿಸಿತು.
- ಸಿಮ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದ ಯಾವ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯ ನಡೆಯಿತು? - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
- ಪಂಚಮೀಲ ತತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವ ದೇಶಗಳ ಸಂಬಂಧ ವ್ಯಧಿಯಾಯಿತು? - ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜೀನಾ
- BRICS ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸುಂಪು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರ್ಷ - 2015
- 20 ವರ್ಷಗಳ ಶಾಂತಿ, ಮೈತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಯಾವವು - ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ
- ಜೀನಾದ ರೇಷ್ಟೆ ಪುರಿತು ಯಾವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ? - ಕೊಟಿಲ್ನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

➤ ಜೀನಾವು ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಗವು ತನಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ? - ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ

4. ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಪಾತ್ರ

- 1948 ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತಾದಿಕ ದಿನವಾಗಿದೆ ಏಕೆ? - 1948 ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು
- 1789ರ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ - ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವರ್ಷ - 1948 ಡಿಸೆಂಬರ್ 10
- ಭಾರತವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ? - ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು

5. ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ - ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದವರು - ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸನ್ವಾದಿಗೆ ಯಾವ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು? - ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ಸ್ಮ್ಯಾಂ ಸಮ್ಮೇಳನ
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು "ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಏಕೆ? - ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ
- ದತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತ್ವವು ಇಂದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆ? - ದತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ಆಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ದತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇತ್ವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಯುನಿಸಿಫ್ ನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ - ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೂರಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
- ನಾವು ಯುನಿಸಿಫ್ ಶುಭಾಪಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು? - ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶುಭಾಶಯ ಪ್ರತಿಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಕೇಮಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತದೆ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

1. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ - ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ ಎನ್ನುವರು
- ಸಂವಿಧಾನದ 45ನೇ ವಿಧಿಯು - ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ
- ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು - ಡಾ: ಬಿ ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ರೆ

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ? -ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಶೈಳೀಕರಣಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
- ತಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಸಾರಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ-21ನೇ ವಿಧಿ
- ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ-ಶಿಕ್ಷಣ, ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಆದಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದೆ
- ಅಸ್ವಾತ್ಮತಾ ಅಚರಣೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯು ನಿರ್ವೇಧಿಸಿದೆ? -ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೇ ವಿಧಿ
- ಅಸ್ವಾತ್ಮತಾ ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ-1955
- 'ಅಸ್ವಾತ್ಮತೆ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಕಳಂಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು-ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಜಿ

2. ದುಡಿಮೆ

- ದುಡಿಮೆ-ವ್ಯಕ್ತಿಯೋವನ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಯ ವ್ಯಯದಿಂದ/ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ/ವಸ್ತುರೂಪದ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಗುವುದು.
- ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ-ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಜನರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ-ಅಭಿರುಚಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವಯಸ್ಸು, ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಿತಿ, ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ಬೇಧಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದು
- ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಿತಿ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವೋಂದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಳವಾದ ಪರಿಣಿತಿ, ತರಬೇತಿ/ಕೌಶಲ್ಯ ಪಡೆಯುವುದು
- ಸ್ಲೈಂಡೋ ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿ-ದ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್
- "ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯ ಕಡಿಮೆ ಕೌಶಲ್ಯವಿಧುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು- ಕಾಲ್‌ಮಾಕ್‌
- ಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆಯ ವಲಯ ಎಂದರೇನು?
-ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟ ಹೊಂದಿರುವ ದುಡಿಮೆಯ ವಲಯ
- ಅಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆಯ ವಲಯ ಎಂದರೇನು?
-ಕಾನೂನಿನ ಯಾವುದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರುವ ದುಡಿಮೆಯ ವಲಯ
- ಕಾಲ್‌ಮಾಕ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯ ವಿಧಗಳು- ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ
- ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಏಕ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ?-ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ

3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು

- ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆ -ಸಮೂಹದಲ್ಲಿರುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ತೋರುವ ವರ್ತನೆ
- ಜನಮಂದೆ - ಅಪಘಾತ ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲ ಸೇರಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪು
- ದೊಂಬಿ ಅಥವಾ ಗಲಭೆ -ತೀರು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪದ ಜನಮಂದೆ ವರ್ತನೆ
- ಚಿಪ್ರೋಡಿ ಚಳುವಳಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸ್ಥಳ.

- ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ತೆಹರಿ ಘರ್ವಾಲ್‌ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೆನ್ನಿ ಗ್ರಾಮ
- ಚಿಪ್ರೋಡಿ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ.
- ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಾಶವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು.
- ಮೌನ ಕಣಿವೆ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.
- ಮೌನ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಆಳೆಕಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಜೀವ ಪ್ರಬೇಧಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು
- ಕೈಗಾ ಅಳುಸಾಧವರ ವಿರೋಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಏಕ ನಡೆಸಲಾಯಿತು? -ಅರಣ್ಯನಾಶ & ಜೀವ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಮೇಲೆ ದುಪ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೈಗಾ ವಿರೋಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು
- ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಏಕ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ-ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳಾಹಿ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರ ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತೂ ಬಂದಿದೆ
- ಮಧ್ಯಪಾನ ನಿರ್ವೇಧ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹೋರಾಟಗಾತ್ರ-ಕುಸುಮ ಸೋರಬ
- 1925ರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾರೆ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು.
-ಪೆರಿಯಾರ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
- ಸಮರ್ದಾ ಬಿಂಬಿ- ಅಂದೋಲನದ ನಾಯಕತ್ವ
ಪಹಿಸಿದ್ದವರು-ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಟರ್

4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ವೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ-1986
- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಂದರೆ-ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಅಪ್ಪಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು
- ಹೆನ್ನಿಭೂತಿ ಹತ್ಯೆ-ತಾಯಿಯ ಗಭರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೆನ್ನಿ ಭೂತಿವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು/ಕಾನೂನವನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸಿ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವುದು
- ಹಸಿವು-ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಿಗದಿತವಾದ ಆಹಾರ ಸತತವಾಗಿ ಸಿಗಿದಿರುವುದು
- ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ-ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ-ಮರುಷರ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು
- ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಂದು ಅಮಾನವೀಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಏಕೆ?
-ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ
- ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿರ್ವೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ-2006
- ಕಾಣದ ಹಸಿವು-ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅಭಾವ / ಅಪೋಷ್ಟಿಕೆ
- ಹೆನ್ನಿ ಭೂತಿ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕಾಯ್ದೆ- PCPNNDT-1994(Pre-Conception and Pre-Natal Diagnostic Techniques act)

ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ

2.ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಶಿರ-ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಶಿರ ಅನ್ಯೇಮುದಿ.
- ಉತ್ತರ ಮಹಾ ಮೇದಾನವು ಯಾವ ಮಣಿನಿಂದ ಆವರಿಸಿದೆ- ಉತ್ತರ ಮಹಾ ಮೇದಾನವು ಮೆಕ್ಕಲು ಮೆಣಸಿನಿಂದ ಆವರಿಸಿದೆ.

- ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಭಾಗಗಳು –
- 1) ಉತ್ತರದ ಪರ್ವತಗಳು 2) ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನಗಳು
- 3) ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ 4) ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನ & ದ್ವೀಪಗಳು.
- ಉತ್ತರದ ಪರ್ವತಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಬಿದೆ – ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಕಂಡರದಿಂದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿ ಕಂಡರದವರೆಗೆ 2400 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಷ್ಟು ಹಬಿದೆ.
- ಮಹಾಂತಿಮಾಲಿಯದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತ ಘಾಟಿಗಳು-ಬುಜೆಲ್, ಜೋಜೆಲ್, ಶಿಶ್ವಲ್.
- ಒಳ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಗಿರಿಧಾಮಗಳು-ಶಿಮ್ಲಾ, ರಾಣಿಕೇಶ್, ಮುಸ್ಲಿನ್, ನ್ಯೇನಿಲಾಲ್, ಮತ್ತು ಡಾಜೆಲಿಂಗ್.
- ಶಿವಾಲಿಕ್ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಎಂದರೆನು? -ಹಿಮಾಲಯದ ಹೊರಗಿನ ಅಥವಾ ಪಾದಭಾಗದ ಸರಣಿಗಳನ್ನು ಶಿವಾಲಿಕ್ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು ಕ.ಕ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾವರಿಸಿದೆ? -ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ 16 ಕ.ಕ.ಮೀ. ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾವರಿಸಿದೆ.
- ಪ್ರಾಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ 3 ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿ -1)ಕೊಂಕಣ ತೀರ 2)ಕನಾಡಕ ತೀರ 3)ಮಲಬಾರ್ ತೀರ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ-247 ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ.

3. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾದರಿಯ ವಾಯುಗುಣ ಹೊಂದಿದೆ? -ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಾನ್ಯನ್ ಮಾದರಿ ವಾಯುಗುಣ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. -ರೊಲಿಯ (8.3 ಸೆಂ.ಮೀ.)
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಂಶ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. -ಡ್ರಾಸ್ (4 ಡಿಗ್‍ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್)
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಂಶ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. -ಗಂಗಾನಗರ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶೀತಲಾದ ತಿಂಗಳು-ಜನವರಿ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಂಶ ಹೊಂದಿರಲು ಕಾರಣ-ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಲಂಬ ಕೆರಣಗಳು ಉತ್ತರಾಧಿಕ್ ಗೋಳಿದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವವು.ಹಿಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೇಲೂ ಸೂರ್ಯನ ಕೆರಣಗಳು ಬೀಳುವವು
- ಭಾರತದ ಮೂರ್ವ-ತೀರಕ್ ಮಳೆ ತರುವ ಮಾರುತಗಳು. -ಕೆಶಾನ್ ಮಾನ್ಯನ್ ಮಾರುತಗಳು
- ಮಾವಿನ ಮೂರ್ವ-ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯನ್ನು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ “ಮಾವಿನ ಹೂಯ್ಯು” ಎನ್ನುವರು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶ-ಮಾಸಿನರಾಮ್

4. ಭಾರತದ ಮಣ್ಣಗಳು

- ಮಣ್ಣ -ವಿನಿಜ & ಜ್ಯೋತಿಂಶಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮೇಲ್ಳಾಗದ ತೆಲುವಾದ ಪದರು
- ನದಿಗಳ ಸಂಚಯನ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಮಣ್ಣ. -ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ
- ನೆಡುತೋಡ ಬೇಸಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ/ಸಸ್ಯಾಂಶ ಅಧಿಕ ಇರುವ ಮಣ್ಣ-ಪರ್ವತ ಮಣ್ಣ

- ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಣ್ಣ-ಕಪ್ಪಮಣ್ಣ
- ಒಣ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಣ್ಣ-ಕಪ್ಪಮಣ್ಣ
- ಮಣ್ಣನ ಸವೆತ-ಮಣ್ಣನ ಸ್ತರದ ಮೇಲಾಗುವ ನೈಸಿಗಿಕ ಕರ್ಕೆಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಗೊಳುವದು
- ಮಣ್ಣನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಮಣ್ಣನ ಸವೆತದ ನಿಯಂತ್ರಣ & ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದನ್ನು ಮಣ್ಣನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎನ್ನುವರು
- ಕಪ್ಪ ಮಣ್ಣ ಒಣ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರಲು ಕಾರಣ-ಕಪ್ಪ ಮಣ್ಣ ಧೀರ್ಘಕಾಲ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ
- ಲ್ಯಾಟರ್‌ಟ್ ಮಣ್ಣ ಕೃಷಿಗೆ ಅಷ್ಟೂಂದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಏಕೆ? -ಲ್ಯಾಟರ್‌ಟ್ ಮಣ್ಣ ಜಲ ವಿಲೀನಕರಣಕೊಳ್ಳಲಿಪಡುವುದರಿಂದ ಫಲವತ್ತಾದುದಲ್ಲ.
- ಇತ್ತಿಚೆಗೆ ಜಲಾಶಯಗಳ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಏಕೆ? -ಮಣ್ಣನ ಸವೆತದಿಂದ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿದೆ

5. ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

- ಅರಣ್ಯಗಳು-ವ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಭೂಭಾಗ
- ನದಿಮುಖಜ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು- ಮ್ಯಾಂಗ್‌ಸ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ-ಮದ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮಗ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
- ವನ್ಯ ಜೀವಿಧಾಮಗಳಿಂದರೇನು-ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳಗಳು
- ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳು-ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದು ಭಾಗ/ಕರಾವಳಿಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳು ಎನ್ನುವರು
- 1952ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತಿ - ಶೇ.33.3
- ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯನ್ ಕಾಡುಗಳು ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು ಏಕೆ? -ಈ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮರಗಳು ವಸಂತ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ ಬೇಸಿಗೆಯ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ.
- ನಾಗಾಜುನ ಸಾಗರ ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ. -ತೆಲಂಗಾಣ

6. ಭಾರತದ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

- ನೀರಾವರಿ-ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೃತಕವಾಗಿ ನೀರು ಹೊರ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ-ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರ್ಕೆಸುವ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಗಳು

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿಗೊಳಿಸಣ್ಣ ಹೈತ್ರೆ
ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಏಕೆ?
-ಒಹಳಷಟ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ಶುರುತ್ವಾಲ್ಕಾರಿಕವಾದವುಗಳು
- ಕೋಸಿ ನಡಿಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಯು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ ಹೇಗೆ? -ಕೋಸಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯು
ಭಾರತ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ ದೇಶಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ
ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ
- ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ
ಯೋಜನೆ-ದಾಮೋದರ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೇರವಾದ ಗುರುತ್ವಪುಳ್ಳ ಆಂತರಿಕಷ್ಟು.
-ಭಾಕ್ರಾ ಆಂತರಿಕಷ್ಟು
- ದಾಮೋದರ ನದಿಯನ್ನು ಬಂಗಾಳದ ದುಃಖಕಾರಿ ನದಿ ಎಂದು
ಏಕೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ?
-ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನದಿಯು ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಉತ್ತಿ ಹರಿದಾಗ
ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಜನವಸತಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು
- ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಉಗಮಶಾಫ-ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ
- ಶಿಂಧೂ ನದಿಯ ಉಗಮಶಾಫ-ಕೈಲಾಸಪರವತ
- ಪಂಪಶಾಗರವೆಂದು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಿಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
-ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ

7. ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

- ಭೂಬಳಕೆ -ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ
ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- ವ್ಯವಸಾಯ -ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ
ಮತ್ತು ಕಚ್ಚು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೊರ್ದೆಸುವ ಬೆಳೆಗಳ
ಮೋಷಣಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವೆ ಮಾಡುವುದು
- ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ-ರ್ಯಾತ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಟುಂಬದ
ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ
- ಶಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ-ಚಿಕ್ಕ ಭೂಪ್ರದೇಶಾಂಶಗಳನ್ನು
& ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನ
- ವರ್ಗಾವಣಾ ಬೇಸಾಯ ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಗೆ? -
ವರ್ಗಾವಣಾ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು
ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ
ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಏಕೆ?
-ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯು ಶುರುತ್ವಾಲ್ಕಾರಿಕ, ಅಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು
ಅಸಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ನಾರು ಬೆಳೆ ಎಂದರೇನು? -ಜವಳಿ ಉದ್ದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಚ್ಚು
ಪದಾರ್ಥ ಮೊರ್ದೆಸುವ ಬೆಳೆಗಳು
- ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಗಳು ಎಂದರೇನು? -ಆಹಾರದಕರ ಪಾನೀಯ
ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳು
- ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಮುಂಗಾರು ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ
ಯಾವುದು? -ಭಾರತ ಮತ್ತು ಗೋಡಿ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರತ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ.
- ಪೆಟ್ರಿಮ್ ಬಂಗಾಳ

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ.
-ಲುತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
- ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ -ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ
ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬೆಳೆಯ ಸಾಗುವಳಿಗೆ
ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವರು. ಉದಾ: ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರ್, ತೆಂಗ

9. ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

- ಸಾರಿಗೆ ಎಂದರೇನು? -ಸರಕು, ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು
ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸಾಗಿಸುವುದು.
- ಸಂಪರ್ಕ ಎಂದರೇನು? -ಬಿಬ್ರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ / ಸ್ಥಳದಿಂದ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಮಹತ್ವ - ಇವು
ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಸುವಿಧೆಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ
- ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ
ಉದ್ದೇಶ - ಕಾಜ್ಞಾರಸ್ತೇಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಸಾರಿಗೆಯ ಮಹತ್ವ
ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಏಕೆ?
- ಇಂದು ರಸ್ತೆ & ರೈಲು ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ
ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಸಾರಿಗೆಯ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ
- ಭಾಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS) - ಪ್ರಾದ್ವಿಷ್ಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ
ವಿವರಣೆ ಸ್ಥಳಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ತಿಳಿಸುವ
ಒಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GPS) - ಇದು ಸಂಕೇತ
ಆಧಾರತವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾದ್ವಿಷ್ಯ ಮೇಲೆನ ಚರ, ಸ್ಥಿರ ವಸ್ತು ಅಥವಾ
ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ದೂರ ಸಂಪರ್ಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (TST) - ಒಂದು ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳ,
ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ
ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮ
- ಟೆಲಿಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೇವೆಯು ಇಂದು ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಏಕೆ?
- ಟೆಲಿಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೇವೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಇಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ &
ಮೊಬೈಲ್ ಸೌಲಭ್ಯವು ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ
- “ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲು” - ಮುಂಬಯಿ ಬಂದರು
- ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರದ ರಾಣಿ - ಕೋಚ್ಚಿ ಬಂದರು

10. ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

- ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು? - ಕಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ
ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.
- ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ - ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ
ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶ
- ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದು
ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ?

- ಎಂಜನೀಯರಿಂಗ್,ಕ್ರೆಲ್ಲೆ ಎಂಜನ್,ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ,ಸ್ವಚಾಲಿತ ವಾಹನ,ಕ್ರೆಸ್ಟ್ ಉಪಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರೋರಿಕೆಗಳು ಕಬ್ಬಿಣ & ಉಕ್ಕು ಕ್ರೋರಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತವೆ
- ಮುಂಬಯಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚಿಸ್ಪ್ರೋ ಅಥವಾ 'ಕಾಟನೋಮೋಲಿಫ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ?
  - ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಕ್ರೋರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
  - ಭಾರತವು ಪ್ರಮುಖ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆಲು ಉತ್ತಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.ಹೇಗೆ?
  - ಭಾರತವು ಸಾಕಷ್ಟು ಯಾವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದೆ
  - ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರೋರಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳು- ಸಾಪ್ತವೇರ್ ಮತ್ತು ಹಾಡ್ವೇರ್
  - ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಭಾರತದ 'ಸಿಲಿಕಾನ್ ವ್ಯಾಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.ಏಕೆ -ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಪ್ತವೇರ್ ಉದ್ದ್ಯಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಂಡಿವೆ
  - ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚನ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಏಕೆ -ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಗಳ ಬದಲಿ ವಸ್ತುವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ
  - ಬಾಕ್ಷೈಟ್ ನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ರೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ?-ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕ್ರೋರಿಕೆ
  - ಭಾರತದ ಹೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕ್ರೋರಿಕೆ ಶಾಪನೆಯಾದ ಸ್ಥಳ-1874 ಕುಲ್ಲಿ

11. ಭಾರತದ ಸ್ನೇಸ್‌ಗ್ರಿಂಕ್ ವಿಪತ್ತುಗಳು

- ಸ್ನೇಸ್‌ಗ್ರಿಂಕ್ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಎಂದರೇನು?-ಸ್ನೇಸ್‌ಗ್ರಿಂಕ್ ಅನಾಹತಗಳಿಂದಾಗುವ ವ್ಯಾಪಕ ವಿನಾಶದ ಘಳ.
- ಭೂಪ್ರಸಿತ ಎಂದರೇನು?-ಭೂರಾತಿಗಳು ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಪರವರ್ತಗಳ ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಜಲಿಸುವುದು
- ಸಮುದ್ರದ ಕೊರೆತ ಎಂದರೇನು?-ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಅವಿರತ ಸಂಫರ್ಣಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರ ತೀರವು ಸವೆಯುವುದು
- ಸುನಾಮಿ ಎಂದರೇನು?-ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಭೂಕರಿಪದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದೃಶ್ಯಾಕಾರದ ಅಲೆಗಳು
- ಭಾರತದ ಮೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ಆವರ್ತ ಮಾರುತ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಣಾಮಿಕುತ್ತದೆ.ಏಕೆ?
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ
- ಜಲಾಶಯಗಳ ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ?
- ಜಲಾಶಯಗಳ ನೀರಿನ ಭಾರದಿಂದ ಭೂಕಂಪನಿಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ
- ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಭೂಕಂಪನ ವಲಯ ಯಾವುದು?-ಹಿಮಾಲಯ
- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವಿಪ ವಲಯವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಭೂಕಂಪ ತೀವ್ರತೆಯ ವಲಯವೆಂದು ಪರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಏಕೆ?

-ಭಾರತದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವಿಪವು ಅಳವಳಾದ ಭೂಭಾಗವಂದು ಪರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ

- ಮ್ಯಾಂಗೋವ್ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆ ಏಕೆ?-ಇವು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳ ಹೊಡೆತ & ಕಡಲ ಕೊರೆತಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಸ್ತ

1. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- 2014ರ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ ಎಷ್ಟಿದೆ?-135 ನೇ ಸ್ಥಾನ
- 2011ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಎಷ್ಟಿದೆ?-945
- ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೇನು?
- ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ನೇಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವು ಧೀರ್ಜಾವಧಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
- ಅನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೇನು?
- ಮುಂದುವರೆದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಂತೆ ತಲಾ ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಎಂದರೇನು?-ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ
- ತಲಾ ವರಮಾನ ಎಂದರೇನು?-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವನ್ನು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಬರುವ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ
- ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಎಂದರೇನು?
- ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಸರಾಸರಿ ಆಯುಸ್
- 2014ರ ಭಾರತದ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಎಷ್ಟಿದೆ?-0.586
- ಜಾಗತಿಕ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಹೊಜೆ ಹೊತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ- UNDP
- ಮಹಿಳಾ ಸಭೆಗಳರಣೆ-ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾದ ಜೀವನದ ಮಹತ್ವದ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
- "ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಹೆಚ್ಚಳ" ಎಂದವರು- ಮೌಲ್ಯಾದಿಕೊಳ್ಳಿಸಿದ ಕ್ಲಾರ್ಕ್

2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ -73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೇನು?-ಗ್ರಾಮಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿ ಸಾಧಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
- ವಿಕೆಂದ್ರೀಕರಣ-ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದ ಆಡಳಿತಾರ್ಥಿಕಾರ & ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಳಹದಿ-ಗ್ರಾಮಸಭೆ

- ಭಾರತದ ಸೈಜ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದರೆ,ಅದು ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು—ಗಾಂಧಿಜಿ
- ಮಹಿಳಾ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏಕ ಸಾಫ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ?
—ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
- ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿದೆ ಏಕೆ?—ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ
- 1993ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ 73ನೇ ತಿಳಿಪಡಿ ಕಾಯ್ದಿಯನ್ನು ಏಕ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು?—ಎಕರೂಪದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜಾರಿ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿ
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಏಕೆ?—ಅರ್ಥ ಬಡಜನರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ದೂರೆಯವಂತೆ ಮಾಡುವದು
- ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಂತಗಳಾವಪ್?—ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್

ವ್ಯವಹಾರ ಅಧ್ಯಯನ

1. ಬ್ಯಾಂಕು ವ್ಯವಹಾರಗಳು

- ಬ್ಯಾಂಕ್—ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಂದು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಲೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ,ಆ ಲೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಬ್ಯಾಂಕ್
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಹಾರ—ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಹಾರ ಎನ್ನುವರು
- ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ತಾಯಿ ಎಂದು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ್ನ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?—ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
- ಕಿರಾನ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ—ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ—ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಿಂಚನೆದಾರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಖಾತೆ—ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ
- ತೇವನೆ ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಹಿಂಜಡೆಯಲು ಶಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಖಾತೆ—ನಿಶ್ಚಿತ ಲೇವನೆ ಖಾತೆ
- ವ್ಯಾಪಾರಾರ್ಥಿ,ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಖಾತೆ—ಚಾಲ್ತಿಖಾತೆ
- ಜಂಟಿಶಾತೆ ಎಂದರೇನು—ಎರಡು ಅಧವಾ ಮೂರು ಜನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು
- ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂದು ಏಕ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?—ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ

4. ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ

- ಗ್ರಾಹಕ/ಬಳಕೆದಾರ ಎಂದರೆ—ಹಣಕೊಟ್ಟಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವವನು
- ಮೊರ್ಯಕೆದಾರ ಎಂದರೆ—ಬಳಕೆದಾರರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ವಸ್ತು ಅಧವಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ—1986
- ಗ್ರಾಹಕ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವೇನು?—ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಧವಾ ಮೊರ್ಯಕೆದಾರರಿಂದಾಗುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು
- ಟೆಲಿಶಾಪಿಂಗ್—ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಆನ್ನೇನ್ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಉತ್ಪಾದಕರ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು?—ಗ್ರಾಹಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮೊರ್ಯಸುವುದು
- ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದರೇನು?—ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅನೇಕ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ?—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಹಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂ.
- ಏಷ್ಟ ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣಾ ದಿನಾಚರಣೆ—ಮಾರ್ಚ್ 15 ರಂದು
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಹಕನಿಗಿರುವ ಹಕ್ಕು ಯಾವುದು?—ಗ್ರಾಹಕನು ನೀಡುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು & ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.

*****

2 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನ

- 1) ಭಾರತದ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯಿತ್ತು?
  - ❖ ಸಾಂಭಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮೊಸು-ಜೀರಿಗೆ ದಾಲ್ನಿನ್ ಏಲಕ್ಕೆ ಶುಂಠಿ ಮುಂತಾದವು
- 2). ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು?
  - ❖ ಏಶಿಯಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅರಬ್ ವರ್ತಕರು ಕಾನ್ ಸ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು
  - ❖ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಟಲಿಯ ವರ್ತಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು
- 3) ಉಕ್ಕರು ಕಾನ್ಸ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರವನ್ನು ವರ್ಷಪಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವುವು?
  - ❖ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಉಕ್ಕರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೋದವು
  - ❖ ಉಕ್ಕರ ಈ ಮಾರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸತ್ತೊಡಗಿದರು
  - ❖ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಪರಿಣಿಸಲಿಲ್ಲ
  - ❖ ಹೊಸ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮುದುಕಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು
- 4) ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲಮಾರ್ಗ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ
  - ❖ ಯುರೋಪಿನ ರಾಜರು ನಾವಿಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಮೈತ್ರಿತಾಹ.
  - ❖ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಾದ -
ದಿಕ್ಷಾಂತಿ, ಆಸ್ಟ್ರೋಲೋಬ್, ಸಿಡಿಮದ್ದು ಮೊದಲಾದವುಗಳು
- 7) ದ್ವಿಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?
  - ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರೈರ್ ನು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು
  - ❖ ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭೂ ಕಂಡಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು
  - ❖ ನವಾಬನು ಆಡಳಿತ, ನ್ಯಾಯ, ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು
- 8) ಒಕ್ಕಾರ್ ಕದನದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
  - ❖ ಮೀರ್ ಕಾಸಿಂನು ಬಂಗಾಳದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸುಂಕ ಮುಕ್ತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು
  - ❖ ಪರಿಣಾಮ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಹೊಡಿತ ಬಿಡ್ಡಿತು
  - ❖ ಅವರು ಮೀರ್ ಕಾಸಿಂನನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮೀರ್ ಜಾರ್ಫರ್ ನನ್ನು ನವಾಬನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು
  - ❖ ಮೀರ್ ಕಾಸಿಂನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದನು
- 9) ಒಕ್ಕಾರ್ ಕದನದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
  - ❖ ಎರಡನೇ ಷಾ ಆಲಂ ವಾರ್ಷಿಕ 26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂಗಾಳದ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು

- ❖ ಎರಡನೇ ಷಾ ಆಲಂ ವಾರ್ಷಿಕ 26 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಂಗಾಳದ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು
  - ❖ ಜೀದನ ನವಾಬ ಕಂಪನಿಗೆ ಯುದ್ಧನಷ್ಟುದ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು
  - ❖ ಮೀರ್ ಜಾರ್ಫರ್ ನ ಮಗನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ನೀಡಿ ಬಂಗಾಳದ ಮೊಣ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಂಪನಿಯ ನಿರ್ವಹಿಸತ್ತೊಡಗಿತು
  - 10) ಕಾನ್ಸ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಯುರೋಪಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹೆಚ್ಚಿಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಷ್ಟುತ್ತಿತ್ತು ಹೇಗೆ?
    - ❖ ಎಲ್ಲಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅರಬ್ ರು ಕಾನ್ಸ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್ ನಗರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು
    - ❖ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಟಲಿಯ ವರ್ತಕರು ಕೊಂಡು ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು
    - ❖ ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಸರಕು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ**
- 1) ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಗಳು ಯಾವುವು?
    - ❖ ಯುದ್ಧಗಳು
    - ❖ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿ
    - ❖ ದತ್ತು ಮತ್ತೊಂದಿಗೆ ಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಂಬ ನೀತಿ
  - 2) ಮೊದಲನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
    - ❖ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಹೋರ ಮತ್ತು ಅಲಹಾಬಾದಗಳನ್ನು ಮರಾಠರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಕೊಟ್ಟನು
    - ❖ ಇದರಿಂದ ಮರಾಠರು & ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ವೈರಷ್ಟ ಉಂಟಾಯಿತು
    - ❖ ಪೇಶೇ ಸಾಫ್ನಕೆ ಏರಣಟ್ ಕಲಹ
  - 3) ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?
    - ❖ ಮರಾಠಾ ಮನೆತನಗಳು ತಮ್ಮ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು
    - ❖ ಪೇಶೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದ್ದು
    - ❖ 1817 ರಲ್ಲಿ ಪೇಶೇಯು ಮೂನಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದು
  - 4) ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?
    - ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪೇಶೇ ಪದವಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದರು
    - ❖ ಬಾಜಿರಾಯನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ನೀಡಿದರು
    - ❖ ಶಿವಾಜಿ ವಂಶಸ್ಥ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹನನ್ನು ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ ಸತಾರಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು
  - 5) ಲಾಡ್‌ ವೆಲ್ಲಿಸಿ ತನ್ನ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೇನಾಮೆ ನೀಡಲು ಕಾರಣವೇನು?
    - ❖ ಅವನ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಿಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಿತು
    - ❖ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಕಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಕೇಳಿ ಬಂದವು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಚೆಳುವಳಿಗಳು

- 1) ಬಿಳಿಯನ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ' ವಿವರಿಸಿ.
 ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡರು
 ❖ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಾಗರಿಕರನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದರು
 ❖ ಇದೇ ಬಿಳಿಯನ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ'
 ❖ ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು
- 2) ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನರಾಯರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
 ❖ ಕಲ್ಲುತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಅಶ್ರೀಯ ಸಭಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
 ❖ 1828ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಹತ್ ಸಮಾಜ ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
 ❖ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸುವುದು ಇವರ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿತ್ತು
 ❖ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಕನ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಸತಿಪದ್ಧತಿಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣೇಧಿಸಲಾಯಿತು
 ❖ 'ಸಂವಾದ ಕೌಮುದಿ' ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು
- 3) ಬೃಹತ್ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು ?
 ❖ ಏಕ ದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು
 ❖ ಅರ್ಥಹಿಂದಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
 ❖ ಪ್ರತಿಯಾಬ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಘನತೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು
 ❖ ಬಹುಪತ್ತಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು
 ❖ ಒಳ್ಳಿಯದು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು
- 4) ಯುವ ಬಂಗಾಳ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 ❖ ಇದನ್ನು ಹನ್ನಿ ವಿವಿಯನ್ ಡಿರೇಜಿಯೋ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
 ❖ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ತುಂಬಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು
 ❖ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಸೂಚಿತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮ್ಯಾಗ್ನೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ತಂದರು
 ❖ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು
 ❖ ಜಾತಿಪ್ರೀರ್ತ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರು
- 5) ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
 ❖ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು 'ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ
 ❖ 'ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿವೆ' ಎಂದರು
 ❖ 'ವೇದಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ' ಎಂದು ಹೊಷಿಸಿದರು
 ❖ ವೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಿಕೃತ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿದರು
 ❖ ಶುದ್ಧಿ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು
- 6) ಆಯ್ದಾಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
 ❖ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮೈಲ್‌ಆಪಿಸುವುದು
 ❖ ಬಹುಪತ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು
 ❖ ಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಮರುಷರು ಸಮಾನರು
 ❖ ವೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ಶೈವ

- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು
- 7) ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?
 ❖ ಸೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು
 ❖ ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಬದುಕುವ ಆಸರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
 ❖ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ತಡೆಯುವುದು
 ❖ ವಿಧವೆಯರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಬದುಕಿನಿಂದಹೊರ ತರುವುದು
- 8) ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಾವವು?
 ❖ ಹಿಂದುಜಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು
 ❖ ಮುಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವತ್ಯರು ನೀರು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು
 ❖ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು
 ❖ ಸಾವಿತ್ರಿಭಾಯಿ ಘುಲೆಯವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸತಿ ನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು
 ❖ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು
- 9) ಧಿಯೋಷಾಫಿಕಲ್ ಸೋಸೈಟಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಾವವು ?
 ❖ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚರಿಸಿಸಿತು
 ❖ ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿತು
 ❖ ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಸೋಸೈಟಿಯು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪುನರುತ್ತಾನ ಚೆಳುವಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ
- 10) ಸರ್ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹಮದ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾ ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಾವವು?
 ❖ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಧರ್ಮದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು
 ❖ ತರೆದ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರು
 ❖ ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
 ❖ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಾರಿದರು
 ❖ ಬಹುಪತ್ತಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
 ❖ ಹಿಂದೂ & ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದರು
- 11) ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
 ❖ ಮೊದಲು ಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕುವಿಂದ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ
 ❖ ಪಾಷಿಮಾತ್ಯರ ಅಂಥಾನುಕರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದರು
 ❖ ಧರ್ಮದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡಬೇಕು
 ❖ ಯಾರ ಆತ್ಮ ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಮಿಡಿಯುವುದು ಅವನೇ ಮಹಾತ್ಮ
 ❖ ಜಾತೀಯತೆ ಜೊತೆ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು

- 12) ಧಿಯೋಸಾಫಿಕಲ್ ಸೋಸೈಟಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು, ದರ್ಶನಗಳು & ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು
  - ❖ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಅದ್ವ್ಯಾಜೀತನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು
- 13) ಆನಿಬೆಸಂಂಚಾರ ರ ಕೊಡುಗೆಗಳೇನು?
- ❖ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು
  - ❖ ಹಿಂದೂ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬನಾರಸನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
  - ❖ 'ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮನ್ವೀಲ್' ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
- 14) ಪೆರಿಯಾರ್ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- ❖ ಆತ್ಮಗೌರವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು
  - ❖ ಆಯ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎನ್ನುವ ಉತ್ಸಾಹದಿಯನ್ನು ಸರ್ವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು
  - ❖ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ದ್ರಾವಿಡರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
  - ❖ ಪೆರಿಯಾರ್ 1939 ರಲ್ಲಿ ಜಸ್ಸಿಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು
  - ❖ ದ್ರಾವಿಡ ಕಳಗಂ ಎಂಬ ಮಟ್ಟುಹಾಕಿದರು ಜಸ್ಸಿಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು

ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ

- 1) 1857ರ ದಂಗೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ 'ದತ್ತು ಮಹ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್' ಎಂಬ ನೀತಿಯಿಂದ ದೇಶೀಯ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು
  - ❖ ಸತಾರ, ಜ್ಯೇಮರ, ರೂಸಿನಿಂದ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಿದ ಸಂಸಾಹನಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾದವು
  - ❖ ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ಕನಾಕಟಕ ನೊಬರಿಗಿಳ್ಳ ರಾಜ ಪದವಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿದರು
  - ❖ ಮೊಫಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಟೆಡ್ರೋನ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಿದರು
  - ❖ ಇವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಸ್ನೇಹಿಕರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು
- 2) ದತ್ತು ಮಹ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ ಎಂಬ ನೀತಿಯಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ದೇಶೀಯ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು
  - ❖ ಸತಾರ, ಜ್ಯೇಮರ, ಜಾನ್ಸನಿಂದ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಿದ ಸಂಸಾಹನಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾದವು
- 3) 1857ರ ದಂಗೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಭಾರತದ ಕುಶಲತೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಕ್ರೊಾರಿಕೆಗಳು ಶ್ರೀರಂಜಿತನಾಯಕರ ಕಾರಣದಿಂದ
  - ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಕುಶಲಗಾರರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು
  - ❖ ಗೃಹ ಕ್ರೊಾರಿಕೆಗಳು ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ ಶಿಥಿಲಗೊಂಡವು
  - ❖ ಜಮೀನಾರನು ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು
  - ❖ ಕೃಷಿಕರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದರು

- 4) 1857ರ ದಂಗೆಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಹೊಸ ನಾಗರಿಕ & ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು
  - ❖ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು
  - ❖ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು
  - ❖ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಪರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯದಾನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು
  - ❖ ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನ ಆಶಯಗಳು ಜನರಿಗೆ ಅರಿವಾಗಲಿಲ್ಲ
- 5) 1857ರ ದಂಗೆ ಸ್ನೇಹಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿತ್ತು
  - ❖ ಆಂಗ್ಲ ಸ್ನೇಹಿಕರಿಗೆ ಇಡ್ಡ ಹೇತನ ಬಡ್ಡ ಅವಕಾಶಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ
  - ❖ ಸಾಗರೋತ್ತರ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ಸ್ನೇಹಿಕರನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತು
  - ❖ ದಾಯಲ್ ಎನ್ಫೀಲ್ಡ್ ಬಂದೂಕುಗಳ ತುಪಾಕಿಗಳಿಗೆ ಹಂದಿ & ಹಸುವಿನ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ
- 6) ಶ್ರವಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣದ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಸ್ನೇಹಿಕರಿಗೆ ರಾಯಲ್ ಎನ್ಫೀಲ್ಡ್ ಎಂಬ ನವೀನ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು
  - ❖ ಹಂದಿ & ಹಸುವಿನ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು
  - ❖ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹಸು ಪವಿತ್ರವಾದರೆ, ಮುಖ್ಯಮಾರಿಗೆ ಹಂದಿಯು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು
  - ❖ ಈ ವದಂತಿಯೂ ಹೀಗೆ ತಕ್ಷಣದ ಕಾರಣವಾಯಿತು
  - ❖ ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬ್ಯಾರಕ್ ಮರ ಸ್ನೇಹಿಕರು ಬಂಡಾಯವೆದ್ದರು
- 7) ದಂಗೆಯ ವಿಘಳತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.
- ❖ ಇದು ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ದಂಗೆಯ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ
  - ❖ ಇದು ಯೋಜಿತ ದಂಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ
  - ❖ ಭಾರತೀಯ ಸ್ನೇಹಿಕರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟಿರಲಿಲ್ಲ
  - ❖ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ & ಸಂಘಟನೆಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು
  - ❖ ಸೂಕ್ತ ಸೇನಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು
  - ❖ ಹೋರಾಟಗಾರರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ
- 8) ದಂಗೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಆಡಳಿತ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಬ್ರಿಟನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಿಗೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗವಳಿಗೊಂಡಿತು
  - ❖ ಭಾರತದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಭಾರತದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು
  - ❖ ಭಾರತೀಯರ ಬೆಂಬಲ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಳ್ಳಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅರಿತರು
  - ❖ ಭಾರತೀಯರ ಮುಂದಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕಾಚಿಯಾಯಿತು

9) 1857ರ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಜೀಯ ಫೋಂಚೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು?

- ❖ ಕಂಪನಿಯ ದೇಶಿ ರಾಜರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು
- ❖ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು
- ❖ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು
- ❖ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆ
- ❖ ಭಾರತೀಯರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತ

1) ಭಾರತವು ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವವು?

- ❖ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಗಲಬೆಗಳು
- ❖ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಮಸ್ಯೆ
- ❖ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಂಗತ್ಯ
- ❖ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಲೀನೀಕರಣ
- ❖ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ

2) ಭಾರತವು ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಿತು?

- ❖ ಪಣಿಮು ಬಂಗಾಳ ಮೇಘಾಲಯ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತಿಗೆ ನೆಲೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ
- ❖ ನಿರಾಶ್ರಿತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅನುಕಾಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು
- ❖ ಬಾಂಗ್ಲಾ ನಿರಾಶ್ರಿತಿಗೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ
- ❖ ಬ್ಯಾಲುಕ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಓಬೆಟಿಯನ್ ನಿರಾಶ್ರಿತಿಗಾಗಿ 3000 ಏಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ

3) ಪಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲರನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದು?

- ❖ ಬಿಟ್ಟಿಷ್ಟರು ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುಹಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ 562 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಇದ್ದವು
- ❖ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹಾತ್ತ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು
- ❖ ಆದ್ದರಿಂದ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲು ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ

1) ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಂಸಾನವನ್ನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು?

- ❖ ನಿಜಾಮನ ಅಧಿನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು
- ❖ ನಿಜಾಮನ ಕೂರ ಪಡೆಯಾದ ರಜಾಕರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರತಿರೋಧ ಇತ್ತು
- ❖ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಹೈದರಾಬಾದನ್ನು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು

2) ಜನಾಗಡ ಸಂಸಾನವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು?

- ❖ ಜನಾಗಡ ಸಂಸಾನವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು
- ❖ ಆಗ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಶನ ವಿರುದ್ಧ ಬೀದಿಗಳಿದರು
- ❖ ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೆ ನವಾಬನು ರಾಜ್ಯಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರು

❖ ದಿವಾನರ ಮನವಿ ಆಧರಿಸಿ 1949ರಲ್ಲಿ ಜನಾಷ್ಟದವನ್ನು ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು

3) ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯನ್ನು ಪ್ರೇಂಚರಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ❖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಚೆರಿ ಪ್ರೇಂಚರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿತ್ತು
- ❖ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಕರ್ಮನಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡಿಸಿಂದಿತ್ತು

4) ಗೋವಾವನ್ನು ಹೋಚ್ಚುಗೀಸಿರಿಂದ ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು?

- ❖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವೂ ಹೋಚ್ಚುಗೀಸರ ವಸಾಹತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು

❖ ಗೋವಾವನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರಂತರವಾದ ಚಳವಳಿ ನಡೆಯಿತು

❖ ಹೋಚ್ಚುಗೀಸರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತರಿಸಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿದರು

❖ ಸತ್ಯಗ್ರಹಿಗಳು ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು

❖ 1961ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸೈನ್ಯ ಮಧ್ಯಪ್ರಮೇಶಿ ಗೋವಾವನ್ನು ಪತ್ರವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು

5) ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ

❖ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು

❖ 1953 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಮನವಿಂಗಡಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿತು

❖ ಇದರಲ್ಲೇ ಘಟಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಚ್ ಎಂ ಕುಂಜು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು

❖ ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಂತೆ 1956 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮನವಿಂಗಡಣಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು

❖ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ರಚನೆಯಾದವು

ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

1) ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಹೇಗೆ?

❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ದೇಶದ ವಿದೇಶಾಮಗ ನೀತಿ ಅವಶ್ಯಕ

❖ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶ ಒಂಟಿಯಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

❖ ದೇಶದ ನೈಸಿಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕ

❖ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕ

2) ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವವು?

❖ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ

❖ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂವರ್ಧನೆ

❖ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡಿಸುವುದು

- ❖ మిత్ర రాష్ట్రగళన్న హచ్చు విరోధి రాష్ట్రగళన్న నిబంధిసువుదు అథవా హత్తిక్షువుదు
- ❖ విశ్వశాంతి హగూ సహబాల్యయన్న సాధిసువుదు
- 3) భారతియ విదేశాంగ నీతియ మేలి ప్రభావ చిందువు?

  - ❖ రాష్ట్రియ హితాసక్తిగళు
  - ❖ భోగోళిక అంతగళు
  - ❖ రాజకీయ పరిస్థితి
  - ❖ ఆధ్యాత్మిక వ్యవస్థ
  - ❖ రక్షణా సామధ్య
  - ❖ అంతరరాష్ట్రియ పరిసర

- 4) ప్రజలిత జగత్తిగే నిత్యశీకరణ అతి అగ్త్యవేందు భారతపు ఏక ప్రతిపాదిసుత్తిదే?

  - ❖ మూరనే మహాయుద్ధ నడేయబహుదేంబ ఎంబ ఆతంక హలవు రాష్ట్రగళల్లి ఉండాగిదే
  - ❖ శస్త్రాసగళ పైపోటిగే ఒలగాద రాష్ట్రగళు అణ్ణశిఖగళన్న ఉపయోగిసువ సంభవవిరుత్తదే
  - ❖ భారత గాత్రద పరిమితియల్నిన నిత్యశీకరణ వన్న ప్రతిపాదిసుత్తదే
  - ❖ భారత విశ్వశాంతి హగూ సహబాల్యగే విదేశాంగ నీతిగే విశేషవాగి ఒత్తు నీడిదే

- 5) భారతద విదేశాంగ నీతియ మూలభూత అంతగళు యావువు?

  - ❖ పంచలీల తత్త్వగళు
  - ❖ అలిప్ప నీతి
  - ❖ వసాహతులాహిత్త క్షే విరోధ
  - ❖ వణభేద నీతిగే విరోధ
  - ❖ నిత్యశీకరణ

- 6) పంచలీల తత్త్వగళు యావువు?

  - ❖ పరస్పర రాష్ట్రగళ ప్రాదేశిక హగూ సావాభోమతిగే గౌరవ
  - ❖ పరస్పర ఆక్రమణ మాడదిరువుదు
  - ❖ ఆంతరిక వ్యవహారగళల్లి పరస్పర హస్కేప మాడదిరువుదు
  - ❖ పరస్పర సహకారమత్త సమానతే
  - ❖ శాంతియుత సహబాల్య

- 7) వసాహతులాహిత్తవన్న భారతపు విరోధిసలు కారణగళేను?

  - ❖ భారత వసాహతులాహిత్త వన్న విరోధిసి స్వతంత్ర గొండిదే
  - ❖ భారత స్వాభావికవాగి అదన్న విరోధిసుత్తదే
  - ❖ ప్రపంచద యావుదే మూలేయల్లి వసాహతులాహిత్త ఇరకొడదు ఎందు ప్రతిపాదిసుత్తదే

అన్న రాష్ట్రగళోందిగే భారతద సంభంధ

  - 1) ఇత్తీచిన దినగళల్లి చేసాచోందిగే నమ్మ బాంధవ్య హదగెడలు కారణగళేను?
  - ❖ టిబేటో వివాద

- ❖ 1962ర భారత-చేనా యుద్ధ
- ❖ గడి సమస్య
- ❖ చేనావు భారతద అరుణాచల ప్రదేశ తనగే సేరబేందు ప్రతిపాదిసుత్తిరువుదు
- 2) భారత మత్తు పాకిస్తానద మధ్య ఉద్ఘగ్నతేగే కారణవాద విషయగళు యావువు

  - ❖ జమ్మ కాత్తిర సమస్య
  - ❖ భయోత్పాదనే
  - ❖ నది నీరిన హంచిక సమస్య
  - ❖ మూరు యుద్ధగళు
  - ❖ ద్విప్రశ్నియ ఒప్పందగళు నిరీణ్ణిత యతస్సన్న సాధిసిరువుదు

- 3) రష్యాదోందిగే భారతద సంబంధవన్న వివరిశి.

  - ❖ జ్యోతి దాళియన్న రష్యా లిండిసిపు
  - ❖ 1961రల్లి గోవా విమోజనేగే భత్కు బెంబల నీడిత్తు
  - ❖ 1971రల్లి 20వషణగళ మృతీ & సహకార ఒప్పందక్క సహి హాకిదివు
  - ❖ భారతద భిల్స & జోకరో ఉక్కెన కాశాననేగళిగే రష్యా సహకరిసిత్తు
  - ❖ తిత్తసంస్థయ భద్రతా సమితియల్లి భారతక్క ఖాయం సద్ధస్త దొరెయబేందు రష్యా ప్రతిపాదిసుత్తిదే

- 4) భారత హగూ పాశిస్తానగళ నడువే ఉత్తమ బాంధవ్య హొందలు నడేద ప్రయత్నగళు యావువు?

  - ❖ తాష్టంటో ఒప్పంద
  - ❖ సిమ్ల ఒప్పంద
  - ❖ లాహోరో బసో యాత్ర
  - ❖ ఆగ్రా శ్రీగంగభే

- 5) భారత మత్తు దేశగళ సౌహాదరితే హేగిదే ఎంబుదన్న వివరిశి?

  - ❖ భయోత్పాదనేయన్న హత్తిక్షువల్లి ఎరదు రాష్ట్రగళ మధ్య సమాన హితాసక్తి ఇదే
  - ❖ విదేశి వ్యాపార ఉత్తమ బాంధవ్య హొందిదే
  - ❖ విజ్ఞాన మత్తు తాంత్రికతే ఉత్తమ బాంధవ్య హొందిదే
  - ❖ బాహ్యకాత తిక్షణ శ్రేత్రగళల్లి ఉత్తమ బాంధవ్య బందిదే
  - ❖ జాగతిక శాంతియన్న ఉలిసువ నిటినల్లి ఎరదు వస్తుగళు సమాన ధోరణే హొందిదే

- 6) భారత మత్తు అమేరికగళు యావ క్షేత్రగళల్లి ఉత్తమ బాంధవ్య హొందివే?

  - ❖ విదేశి వ్యాపార
  - ❖ విజ్ఞాన మత్తు తాంత్రికతే
  - ❖ బాహ్యకాత
  - ❖ తిక్షణ
  - ❖ భయోత్పాదనేయన్న హత్తిక్షువుదు

ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಪೊತೆ

- 1) ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಬಳಿಕ ಉಂಟಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು?
  - ❖ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಾಕರಣ
  - ❖ ಶಸಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರೇಮೋಚಿ
  - ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ
  - ❖ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ
  - ❖ ಭಯೋತ್ಪಾದಕತೆ
- 2) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭಾರತವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ❖ ಭಾರತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ
  - ❖ ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದೆ
  - ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ
  - ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ
  - ❖ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ
- 3) ನಿಶ್ಚೀಕರಣ ಸಾಧಿಸಲು ಅವೇಕಿಕ ಹಾಗೂ ರಷ್ಯಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಯಾವುವು?
  - ❖ ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕ ಶಸ್ತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಒಪ್ಪಂದ
  - ❖ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ
  - ❖ ಸಮ್ಗ್ರಾಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ರಾಮ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ (ಸಿಟಿಬಿಟಿ)
  - ❖ ಫಲಿಕೆ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು

- 1) ಜನಮಂದಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿ.
  - ❖ ಜನರು ಆಕ್ಸಿಕ್ವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ
  - ❖ ಇವು ಮುಂದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸಬಹುದು
  - ❖ ಯಾವುದೇ ಮೂರ್ಚಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಉಚಿತವಾಗಿ ಬಂದು ಆಸಕ್ತಿಯ ಸ್ತುತಿ ಜನ ನೇರದಿರುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಜನಮಂದೆ ಸಮಾಜದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು
  - ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜನರ ಹೋರಹಾಕುತ್ತದೆ
- 2) ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ.

  - ❖ ಜಿಮ್ಮೋ ಚಳುವಳಿ
  - ❖ ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿ
  - ❖ ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೋ ಆಂದೋಲನ
  - ❖ ಮೌನ ಕಣಿವೆ ಆಂದೋಲನ
  - ❖ ಕನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿ
  - ❖ ಕೃಂಗಾ ಸಾಧಾರಣೆ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿ

3) ದೊಂಬಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿ.

- ❖ ದೊಂಬಿ ಅಥವಾ ಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ವರ್ತನೆಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಗುರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ
- ❖ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಗರ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತವೆ
- ❖ ದೊಂಬಿ ಅಥವಾ ಗಲಭೆಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಡೆಯಲಾರವು
- 4) ದೊಂಬಿ ಅಥವಾ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು?

  - ❖ ಅರ್ಥಕಾರಿಗಳ ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ
  - ❖ ಮೋಲಿಸ್
  - ❖ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆ
  - ❖ ಕಾನೂನು

- 5) ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೋ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ❖ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ನರ್ಮದಾ ನದಿಗೆ ಕಟ್ಟಲಾದ ಅಣಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿಲು
  - ❖ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಿರ್ಗತಿಕರಿಸ್ತಾಗಿ ಒಳಪಡಿಸಿತ್ತು
  - ❖ ಮೇರಾ ಹಾಟ್ಕೂರ್ ಇದರ ನೇತ್ಯಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದರು
  - ❖ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಪರಿಸರ ನಾಶ ಜೀವಸಂಕುಲಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅತಯಾದಂದ ಈ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಲಾಯಿಲು
- 6) ಕೃಂಗಾ ಅಳುಸಾಧಾರಣೆ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ❖ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಂಗಾದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ಟೀಸ್ವೆದರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿಲು
  - ❖ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿಲು
  - ❖ ಕೃಂಗಾ ಅಳುಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣೆ ಸಾಫ್ಟೀಸೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯನಾಶ ಜೀವ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ
  - ❖ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾಫ್ಟೀಸೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೃಂಗಾ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿ ಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿಲು
- 7) ಚಿಮ್ಮೋ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಕಾರಣವೇನು?
  - ❖ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷಾರಿ ಕರವಾಲ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತ್ತು
  - ❖ ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ & ಪರಿಸರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮರಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಿಕೋ / ಚಿಮ್ಮೋ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
  - ❖ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ ಅನುಮತಿ ರದ್ದಾಯಿಲು
- 8) ಕನಾಟಕದ ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ❖ ಕನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲ್ಕಾಣಿ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರು 1983 ರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿಕೋ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು
  - ❖ ಕಲ್ಕಾಣಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ಮರಕಡಿಯಲು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ಮರಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು
  - ❖ ಮರಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಕೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಅದರ ಮಹತ್ವ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮಾಡಿಸುವುದು ರೈತರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು
- 9) ಮೌನ ಕಣಿವೆ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ❖ ಕೇರಳದ ಮೌನ ಕಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಅಂತಹ ನಡುವಿನ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು
  - ❖ ಅಂತಹ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಜೀವ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಜೀವಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ
  - ❖ ಕೇರಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ವನ್ಯಮೃಗ ಆಸಕ್ತರು ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು
  - ❖ ಈ ಚಳುವಳಿ ಅನೇಕ ಜೀವ ಸಂಕುಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು
- 10) ಕನಾಟಕ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಪರಿಸರ ಚಳುವಳಿಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಎಂ ಆರ್ ಐ ಎಲ್ ವಿರುದ್ಧದ ಚಳುವಳಿ
  - ❖ ನಂದಿಕೂರು ಉಷ್ಣ ಸಾವರ ಸಾಫ್ಟ್‌ಪನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ
  - ❖ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ ವಿರುದ್ಧದ ಚಳುವಳಿ
- 11) ಕನಾಟಕದ ರೈತ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು
  - ❖ ಜಪ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿಲ್ಲಬೇಕು
  - ❖ ಸ್ಥಳೀಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪಾಲು ದೇಂರಿಯಬೇಕು
  - ❖ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು
- 12) ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ / ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಿಕ ಪ್ರಮುಖ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿಷೇಧ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು
  - ❖ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಭಾಗ
  - ❖ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು
  - ❖ ಕುಸುಮ ಸೋರಬ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವರು ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ
  - ❖ ಹಾಸನ ಕೋಲಾರ ಮಂಡ್ಯ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ
- 13) ಡಿ.ಡೇವರಾಜ ಅರಸು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು. ಸಮಾಧಿಕಾರಿ.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಚನೆಗೆ ಮೂರಕವಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು
  - ❖ ಗೇರೀದಾರರು ಭೂಮಾಲೀಕರ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
  - ❖ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ರದ್ದುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಮಾಣಲನೆ
  - ❖ ಮಲಹೊರುವ ಅವಾನವೀಯ ರೂಢಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಲನೆ
  - ❖ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆಗೊಂಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು

- 1) ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆ / ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು

- ❖ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಾರೆಕೆ
  - ❖ ಮಾಲೀಕರ ವರ್ಗದ ಸ್ವಾಧ್ಯ
  - ❖ ವಲಸೆ ಮತ್ತು ಮೋಷಕರ ದುಶ್ಯಟಗಳು
  - ❖ ಉಚಿತ & ಕಡ್ಡಾಯ ಶೀಕ್ಷಣೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಗದಿರುವುದು
  - ❖ ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ
- 2) ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆಯ ದ್ವಾರಾ ಮಾಡುವುದು
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ
  - ❖ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಮಕ್ಕಳು ಯುವಕರಾದ ಆಗ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕಾರ್ಯತ್ವಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಶೀಕ್ಷಣಿಕದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಅನುಕೂಲಸ್ಥ ರಾಗುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಮಕ್ಕಳ ದೋಷನ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಕುಟುಂಬಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ
- 3) ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮಾಣಲನೆಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು
- ❖ 18 ವರ್ಷದ ತನಕ ನಿರಂತರ ಶಾಲಾ ಶೀಕ್ಷಣಿಕವನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸುವುದು
  - ❖ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ತರುವುದು
  - ❖ ಅಸಹಾಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬದುಕಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬ್ಬಾಗುವುದು
  - ❖ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ ತಡೆ ಕುರಿತು ಅರಿವನ್ನು ಹೇಳಬ್ಬಾಗುವುದು
  - ❖ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು
- 4) ಹೆಣ್ಣು ಭೂಳಾಹತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಮಗಳ ಮದುವೆ ವಿಚು-
  - ❖ ವರದಕ್ಕಿಂತ
  - ❖ ಲ್ಯಂಗಿಕ ಶೋಷನೆ ಮತ್ತು ದೋಷನ್ಯ
  - ❖ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುದಾರ ಮಗನೇ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ
- 5) ಹೆಣ್ಣು ಭೂಳಾಹತೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು
  - ❖ ಸಮಾನತೆಯ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ
  - ❖ ಹೆಣ್ಣು ಭೂಳಾಹತೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು 1984ರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ
- 6) ಲಿಂಗ ಶಾರತಮ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ
  - ❖ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ
  - ❖ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ
  - ❖ ಒಡೆತನದ ಅಸಮಾನತೆ
  - ❖ ಕೊಟುಂಬಿಕ ಅಸಮಾನತೆ
- 7) ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?
- ❖ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧ

- ❖ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಗರ್ಭಕೋಶ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಸಾಮಧ್ಯ ಹೊಂದಲು 18 ವರ್ಷ ಬೇಕು
- ❖ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗರ್ಭಕೋಶ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು 18 ವರ್ಷ ಬೇಕು
- ❖ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗರ್ಭ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆರಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ/ಮಗುವಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು
- 8) ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ
- ❖ ಬೆರೆಯವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವವರು ಬೇಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ
- ❖ ಕಾನೂನಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಕೋರತೆ
- ❖ ಸಮಾಜದ / ಸಮುದಾಯಗಳ / ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸಹಕಾರ
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ದೋಷಮಾರಿತವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ
- 9) ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ?
- ❖ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ ಹುಡುಗ / ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು
- ❖ ಪೊಜಾರಿ ಅಡುಗೆಯವರು ಶ್ಯಾಮಿಯಾನದವರು
- ❖ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ & ವಿಡೋಗ್ರಾಫರ್
- ❖ ಮದುವೆ ಭತ್ತದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
- ❖ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ
- 10) ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತವಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹಿಂಸೆ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಲ್ಯೂಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
- ❖ ಬಾಲ್ಯತನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮನೋರಂಜನ ಗೆಳೆಯಿರ ಒಡನಾಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆ
- ❖ ಅಪೋಷಿಕತೆ ರಕ್ತಹಿನತೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಗರ್ಭಪಾತ ಶಿಶುಮರಣ ತಾಯಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ
- 11) ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಯಬಹುದು?
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಗೆ 1098 ಕ್ಕೆ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು
- ❖ ದೂರು ನೀಡಿದವರು ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು ಇರಬಹುದು
- ❖ ಅದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರು, ಗ್ರಾಮಲೇಕ್ಕಿಗರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೂರು ನೀಡಬಹುದು
- ❖ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸ್ ತಾಂಗೆ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು
- 12) ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿರಿ.
- ❖ 18 ವರ್ಷದ ತನಕ ಯಾವ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆ / ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬರುವಂತೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ
- ❖ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಿತ್ತು
- ❖ ಬಾಲಕಿಯರ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಆದ್ಯತೆ
- ❖ ಎಲ್ಲೇ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಡೆದರು ದೂರು ನೀಡಬಹುದು, ಖಂಡಿಸುವುದು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು
- 13) ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಣಕೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು

- ❖ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕತೆ
  - ❖ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ
  - ❖ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವುದು
  - ❖ ಬಡತನ
  - ❖ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಸದ್ದೆ
  - 14) ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಣಕೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಯಾವವು
    - ❖ ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾರಕ
    - ❖ ದ್ಯುಹಿಕ ಹಾಗೂ ಲ್ಯೂಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಬಲಿ
    - ❖ ಮಕ್ಕಳ ಸಾವು
    - ❖ ಗಂಭೀರ ರೋಗದ ಅಪಾಯ
    - ❖ ಕೊಲೆ ಮಾಡಕ ವ್ಯಾಸನಗಳಿಗೆ ಬಲಿ
  - 15) ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಣಕೆಯ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
    - ❖ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕೆಬ್ಬಿ ರಚಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು
    - ❖ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದು
    - ❖ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಜ್ಞಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು
    - ❖ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವುದು
    - ❖ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಣಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ತಡೆ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸುವುದು
- ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು**
- 1) ಭಾರತದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಭಾಗಗಳು ಯಾವವು?
    - ❖ ಉತ್ತರದ ಪರವತಗಳು
    - ❖ ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನಗಳು
    - ❖ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
    - ❖ ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನ ಮತ್ತು ದೀಪಗಳು
  - 2) ಹಿಮಾಲಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
    - ❖ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗಡಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪರಕೀಯರ ದಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿತ್ತೆ
    - ❖ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಬೀಸುವ ಶೀತ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ
    - ❖ ಮಳೆ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಮಳೆಯಾಗಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ
    - ❖ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ದಟ್ಟಕಾಡುಗಳಿವೆ
    - ❖ ವಿನಿಜಗಳ ಉಗ್ರಾಗಳ ಆಗಿವೆ
    - ❖ ಹಲವು ನದಿಗಳ ಉಗಮ ಸಾಧನ, ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ಕೆ ಉತ್ತಾದನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ
  - 3) ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
    - ❖ ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನವು ಘಲವತ್ತಾಗಿದೆ
    - ❖ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ
    - ❖ ಕೃಷಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ
    - ❖ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮತಂಪ್ಯದ ಭೂಮಿಯು ರಸ್ತೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ
    - ❖ ಕ್ರಾರಿಕೀಕರಣ ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ

4) ಪಶ್ಚಿಮ ಫಟ್ಟಗಳು & ಮೂರ್ಕ ಫಟ್ಟಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು?

- ❖ ತಾವಿ ನದಿ ಕಣಿವೆಯಿಂದ ಕನ್ನಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ
- ❖ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿವೆ
- ❖ ಅನೇಕ ನದಿಗಳು ಉಗಮವಾಗುತ್ತದೆ

ಮೂರ್ಕ ಫಟ್ಟಗಳು

- ❖ ಮಹಾನದಿ ಕಣಿವೆಯಿಂದ ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಣ್ಣಗಳ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮ ಫಟ್ಟಗಳ ಅಪ್ಪ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿಲ್ಲ
- ❖ ನದಿ ಕಣಿವೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗೊಂಡಿವೆ

5) ಪಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭಾಮಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಏನು?

- ❖ ಸಮೃದ್ಧ ಲಿನಿಜಗಳು ಹಾಗೂ ಜ್ಯೇವಿಕ ವ್ಯೈವಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ
- ❖ ಸ್ನೇರುತ್ತೆ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ
- ❖ ಕಪ್ಪ ಮಣಿನೀಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕೃಷಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಉಗಮಸ್ಥಾನ
- ❖ ಜಲಶಕ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ

6) ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿಸಿ.

- ❖ ಸ್ನೇಸರ್ಕ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ
- ❖ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಮೂರಕ
- ❖ ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
- ❖ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ
- ❖ ಬೀಜ್ ಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ

ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ

1) ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು

- ❖ ಸ್ಥಾನ
- ❖ ಜಲರಾಶಿಗಳು
- ❖ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ
- ❖ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳು

2) ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಮತ್ತು ಕಾಲಗಳು ಯಾವವು

- ❖ ಚೆಳಿಗಾಲ
- ❖ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲ
- ❖ ಮಳ್ಳಾಗಾಲ
- ❖ ನಿರ್ಗಮನ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ

3) ಸ್ನೇರುತ್ತೆ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

- ❖ ಬೇಸಿಗೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಹಿಂದೂ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಇರುತ್ತದೆ
- ❖ ಆದ್ವರಿಂದ ತೇವಾಂಶಭರಿತ ಮಾರುತಗಳು ಸ್ನೇರುತ್ತದಿಂದ ಭಾರತದೆಡಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ
- ❖ ಇವು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮಳೆಯನ್ನು ತರುತ್ತವೆ

4) ಸ್ನೇರುತ್ತೆ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಶಾಖೆಗಳು ಯಾವವು

- ❖ ಅರಬ್ಬಿಸಮುದ್ರದ ಶಾಖೆ
- ❖ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯ ಶಾಖೆ

5) ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಹೊದಂತೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ?

- ❖ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಫಟ್ಟಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತವೆ
- ❖ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವ ಪಶ್ಚಿಮಫಟ್ಟಗಳ ಮೂರ್ಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೊದಂತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಹೀಗಾಗೆ ಮಳೆಯ ನೇರಳಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ
- ❖ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ನಿರವಸ್ತು ವಿವರಿಸಿ
- ❖ ಅಕ್ಷೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅಧಿಕ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ನೇರುತ್ತೆ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತವೆ
- ❖ ಅವು ಈಶಾನದಿಂದ ಸ್ನೇರುತ್ತೆ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ
- ❖ ಹೀಗಾಗೆ ಈಶಾನ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ

7) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವವು?

- ❖ ಕಜ್ಞನ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ
- ❖ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮದ ಪಂಚಾಬ್ ಹರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್
- ❖ ಉತ್ತರ ಜಾಸ್ಕರ ಶೈಲೀನೆ
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮ ಫಟ್ಟಗಳ ಮಳೆ ನೇರಳಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು
- ❖ 8) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮ ಫಟ್ಟಗಳ ಕಿರಿದಾದ ವಲಯ
- ❖ ಜಮ್ಮುವಿನಿಂದ ಹಿಮಾಚಲ ಪದೇಶ
- ❖ ಬಿಹಾರ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ❖ ಈಶಾನ ಭಾರತ
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ

ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

1) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು?

- ❖ ವಾಯುಗುಣ
- ❖ ಮಣ್ಣ
- ❖ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು
- 2) ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
- ❖ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು & ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ
- ❖ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಮಣಿನ ಸವೆತವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ
- ❖ ಮರುಭೂಮಿ ಕರಣವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ
- ❖ ಮಣಿನ ಘಲವತ್ತತೆಯ ವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ
- ❖ ವಾಯುಗುಣದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ
- ❖ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತದೆ
- 3) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯಹರಿಧ್ಯಾದ ಕಾಡುಗಳು

- ❖ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು
  - ❖ ಕುರುಚಲು ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು
  - ❖ ಮರುಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗ
  - ❖ ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳು
  - ❖ ಮ್ಯಾಂಗೋನ್ ಕಾಡುಗಳು
- 4) ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯಹರಿಧ್ವಣಿದ ಕಾಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ 250 ಸೆ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಾಷ್ಟೆ ಮಳೆಯಾಗುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
  - ❖ ಇಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ
  - ❖ ಮರಗಿಡಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ
  - ❖ ಸದಾ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ
- 5) ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯಹರಿಧ್ವಣಿದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ತೇಗ, ಬಿಟ್ಟೆ, ಎಬೋನಿ, ಮಹಾಗನಿ, ಗುರು ಜಾನ್, ಚಂಪ
- 6) ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯಹರಿಧ್ವಣಿದ ಕಾಡುಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ತಿಳಿ
- ❖ ಪಟ್ಟಿಮು ಫಟ್ಟಗಳ ಪಟ್ಟಿಮು ಭಾಗ
  - ❖ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು
  - ❖ ಮಣಿಪುರ ಬೆಟ್ಟಗಳು
  - ❖ ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ
- 7) ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ವರ್ಷದಲ್ಲೀ 100–200 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
  - ❖ ಮರಗಳು ವಸಂತ ಮತ್ತು & ಬೇಸಿಗೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ಪ್ರಮುಖ ಮರಗಳಿಂದರೆ ತೇಗ, ಸಲ್, ಶ್ರೀಗಂಥ, ಕಂದಾಳೆ ಮುಂತಾದವು
- 8) ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ತೇಗದ ಮರ, ಸಲ್, ಶ್ರೀಗಂಥ, ಕಂದಾಳೆ, ತಪಸಿ ಮರ, ಮತ್ತಿ, ದೊಡ್ಡ ಬಾಗೆ, ಮಾವುಬೀಳೆ, ಮಣಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ
- 9) ಮರಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಕಗ್ಲಿ, ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಕಳ್ಳಿ, ವಿಜೂರ, ತಾಳಿ
- 10) ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಮರಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಒಕ್ಕೊಬ್ಬನೆಕ್ಕೊಬ್ಬನೆ, ಆಶ್ರೋ, ಬೀಳೋ, ಘ್ರೋನ್, ಸಿಡಾರ, ಪರ್ರೋ, ಘ್ರೋಸ್ & ವಾಲ್ವುಂ
- 11) ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಕೃಷಿಕ್ಕೇಶ್ವರ ವಿಸ್ತರಣೆ
  - ❖ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು
  - ❖ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
  - ❖ ಕೃಂಗಾರಿಕೆರಣ
  - ❖ ನಗರೀಕರಣ
  - ❖ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೇಯಿಸುವಿಕೆ

- ❖ ಕಾಡ್ಲಿಜ್ಜು
- 12) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ❖ ಮಿತಿಮೀರಿ ದನ ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು
  - ❖ ಕಾಡ್ಲಿಜ್ಜು ನಿಯಂತ್ರಣ
  - ❖ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ
  - ❖ ಮರಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ತಡೆ
  - ❖ ಅರಣ್ಯನಾಶ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದುಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು
  - ❖ ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು
- 13) ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ 4 ವಸ್ತು ಜೀವಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
- ❖ ದಾಂಡೇಲಿ, ಭದ್ರಾ, ತಲಕಾವೇರಿ, ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಬೆಟ್ಟೆ
- 14) ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ❖ ಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
  - ❖ ಸಂಶೋಧನೆ
  - ❖ ತೀಕ್ಷಣ
  - ❖ ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
- ### ಭಾರತದ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
- 1) ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ❖ ಮಾನವನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು, ಗೃಹ ಬಳಕೆಗೆ
  - ❖ ವ್ಯವಸಾಯ
  - ❖ ವಿದ್ಯುತ್ತಣಿ ತಯಾರಿಕೆ
  - ❖ ಕೃಂಗಾರಿಕೆ
  - ❖ ನೌಕಾಯಾನ
  - ❖ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
- 1) ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ.
- ಷಾರ್ಕ್ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು
- ಮಹಾನದಿ, ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ
- ಪಟ್ಟಿಮಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು
- ನಮುದಾ, ತಾಪೀ
- 2) ಉತ್ತರಭಾರತದ ನದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
- ❖ ಹಿಮಾಲಯದ ನದಿಗಳು ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಸಿಂಧೂ ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಗಳು
  - ❖ ವರ್ಷ-ಮಾರ್ತಿಫ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ
- 3) ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
- ❖ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ನದಿಗಳು ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
  - ❖ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ಪು ಪಟ್ಟಿಮಫಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಮ ಹೊಂದುವವು
  - ❖ ಮಹಾನದಿ, ಗೋದಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾವೇರಿ, ನಮುದಾ, ತಾಪೀ
  - ❖ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ
- 4) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಏಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ?
- ❖ ಕೃಷಿಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಅತ್ಯಗತ್ಯ

- ❖ ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯ ಬಹುವಾಗಿ ಮಾನ್ಯಾನ್ ಮಳೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೇ
- ❖ ಆದರೆ ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯು ಖರುತ್ತಾಲಿಕ, ಅಕಾಲಿಕ, ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ
- ❖ ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ
- 5) ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನೀರಾವರಿ ವಿಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿ.
- ❖ ಬಾವಿ ನೀರಾವರಿ
- ❖ ಕಾಲುವೆ ನೀರಾವರಿ
- ❖ ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿ
- ❖ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಪಡಣೆ ನೀರಾವರಿ
- 6) ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲುವೆ & ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳೇನು?

ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲುವೆ

- ❖ ನೇರವಾಗಿ ನದಿಯಿಂದ ಕಾಲುವೆ ತೋಡಿ ಕೃಷಿಗೆ ನೀರು ಮೂರ್ಕೆಸುವುದೇ ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲುವೆ
- ❖ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಸಾಧ್ಯ

ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಕಾಲುವೆ

- ❖ ನದಿಗಳಿಗೆ ಆಣಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ರೂಪಿಸಿ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾಲುವೆ ಮೂಲಕ ನೀರು ಮೂರ್ಕೆಸುವುದೇ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಕಾಲುವೆ
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು
- 7) ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- ❖ ನವೀಕರಿಸಬಲ್ಲ, ಸುಲಭವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
- ❖ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಶಾಖಾ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವುದು
- ❖ ಭಾರತವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ & ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ
- ❖ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಮೂರಕವಾಗಿವೆ
- 8) ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿಕಣಿಕೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳೇನು?
- ❖ ನೀರಾವರಿ ಮೂರ್ಕೆಕೆ
- ❖ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣೆ
- ❖ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ತ ತಯಾರಿಕೆ
- ❖ ಒಳನಾಡಿನ ನೌಕಾಯಾನ
- ❖ ಮನರಂಜನ ಸೌಲಭ್ಯ
- ❖ ಗೃಹ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೇಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಮೂರ್ಕೆಕೆ

ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

- 1) ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?
- ❖ ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ
- ❖ ವಾಯುಗುಣ
- ❖ ಮಣ್ಣ
- ❖ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಕ ಅಂಶಗಳು

- 2) ಭಾರತದ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಯಾವುವು?
  - ❖ ನ್ಯಾ ಹಳ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶ
  - ❖ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
  - ❖ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ದೊರೆಯದ ಭೂಮಿ
  - ❖ ಪಾಳು ಭೂಮಿ
  - ❖ ಬಳಕೆಯಾಗದ ಕೃಷಿ ಯೋಂಗ್ ಭೂಮಿ
  - ❖ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗಾವಲು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಗೋವಾಳ
- 3) ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಮುಖತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?
  - ❖ ದೇಶದ ಶೇ.65ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ
  - ❖ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ
  - ❖ ಜನರು & ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ತುದೆ
  - ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಆಕರ್ವಾಗಿದೆ
  - ❖ ದೇಶದ ಶೈಕ್ಷಿಕ ವ್ಯಾತ್ಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
  - ❖ ಕ್ರೆಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾತಿಗೂ ನೆರವಾಗುವುದು
- 4) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿಯ ವಿಧಗಳು ಯಾವುವು?
  - ❖ ಜೀವನಾರ್ಥಾರ್ಥಿ ಬೇಸಾಯ
  - ❖ ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ
  - ❖ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೇಸಾಯ
  - ❖ ಮಿಶ್ರಣ ಬೇಸಾಯ
  - ❖ ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ
  - ❖ ಒಳಬೇಸಾಯ
- 5) ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?
  - ❖ ವರ್ಷಾವಿಡಿ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು
  - ❖ ವರ್ಷಾವಿಡಲ್ಲಿ ಎರಡು / ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು
  - ❖ ಚಿಕ್ಕ ಭೂಪಿಡುವಳಿಗಳಿಂದಲೇ ಹಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜಿಸಲಾಗುವುದು
  - ❖ ಘಲವತ್ತಾದ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ
- 6) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳೆ ಖರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ?
  - ❖ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಯ ಖರು
  - ❖ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಖರು
- 7) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳೆ ಇಡುವ ಮಾದರಿಯು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ?
  - ❖ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ
  - ❖ ಮಣ್ಣ
  - ❖ ವಾಯುಗುಣ
  - ❖ ಭೂಪಿಡುವಳಿ ಗಾತ್ರ
  - ❖ ನೀರಿನ ಮೂರ್ಕೆ
  - ❖ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
  - ❖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
- 8) ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭೂಗೋಳಕ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

- ❖ ಭಾರತದ ಅಂತರ್ಮುಖ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ
  - ❖ 18° - 25° ಸೆ.ಡಿಕ ಉಪಾಂಶ ಇರಬೇಕು
  - ❖ 100-200 ಸೆ.ಮೀ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಅಗತ್ಯ
  - ❖ ಮೆಕ್ಕಲು,ಜೋಡಿ ಮತ್ತು ಜೋಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ
  - ❖ ಭಾರತದ ಗಿಡದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿರಬೇಕು ಹೀಗಾಗಿ ಭಾವಿ ಸಮರ್ಪಣಿಸಬೇಕು
  - ❖ ಕಡಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕಡೆ ನೀರಾವರಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ
  - 9) ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು?
    - ❖ ಗೋಧಿ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆ
    - ❖ ಉಪಾಂಶ 10° - 15° ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್
    - ❖ 50-70 ಸೆ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯ
    - ❖ ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ
  - 10) ಕಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
    - ❖ ಕಬ್ಬಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ
    - ❖ ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಅಗತ್ಯ
    - ❖ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಉಪಾಂಶ 21° - 26° ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್
    - ❖ 100-150 ಸೆ.ಮೀ ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕ
    - ❖ ಮೆಕ್ಕಲು & ಜೋಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು
  - 11) ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
    - ❖ ಉಪ್ಪವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪ ಉಪ್ಪವಲಯದ ಬೆಳೆ
    - ❖ ಇದರ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ 21° - 24° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಪಾಂಶ
    - ❖ 50-100 ಸೆ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಬೇಕು
    - ❖ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು
  - 12) ಚಹಾ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
    - ❖ ಇದು ಉಪ್ಪವಲಯದ ಮತ್ತು ಉಪ ಉಪ್ಪವಲಯದ ಬೆಳೆ
    - ❖ ಇದರ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ 21 - 30 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಪಾಂಶ
    - ❖ 150-250 ಸೆ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಬೇಕು
    - ❖ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಸ್ಯಾಂಶವುಳ್ಳ ಘಲವಾತ್ತಾದ ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ
    - ❖ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ 1200 - 2400 ಮೀ ಎತ್ತರವುಳ್ಳ ಇಳಿಜಾರು ಅವಶ್ಯಕ
  - 13) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೊಳಿಗಾರಿಕೆಯ ಮಹತ್ವ ಪುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
    - ❖ ಸಮರ್ಪಕ ಒಳಕೆ-&ಸಮರ್ಪಕ ಸ್ನೇಸೆರ್ಕಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಒಳಕೆ
    - ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಣಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು
    - ❖ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ
    - ❖ ರಘ್ತ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ
    - ❖ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
  - 14) ದೇಶದ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಮಷ್ಟ ಕೃಷಿಯ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಸಮಾಧಿಸಿ.
    - ❖ ಇದು ರೈತರ ಆದಾಯ ಗಳಿಕೆಯ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ
    - ❖ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
    - ❖ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ
    - ❖ ದೇಶದ ರಘ್ತ ವ್ಯಾಪಾರದ ವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
- ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ**

- ❖ ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
- ❖ ಕ್ರಾರಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯ ಉತ್ತೇಜನ
- ❖ ದೇಶಿಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೋತ್ತಾಹ
- ❖ ರಕ್ಷಣಾಪಡೆಯ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
- 2) ದೇಶದ ಅಧಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು?
  - ❖ ದೇಶದ ಕೃಷಿ & ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ
  - ❖ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ & ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದ
  - ❖ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತ
  - ❖ ಮನೆಮನೆಗೆ ಸೇವೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ರೈಲು ಸಂಚಾರ,ಬಂದರು & ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ಉಪಯುಕ್ತ
- 3) ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರವಹಣೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಧಗಳು ಯಾವವು?
  - ❖ ಮರಣ ಜಾತಿಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ ಹೆದ್ದಾರಿ
  - ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು
  - ❖ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು
  - ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು
  - ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು
- 4) ವಾಯು ಸಾರಿಗೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿಸಿ.
  - ❖ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡ್ಯಾಮದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಮತ್ತು ಟಿಪಾಲು ಸಾಗಿಸಲು ಉತ್ತಮ
  - ❖ ಸಮರ,ಪ್ರವಾಹ,ಭೂಕಂಪಗಳಂತಹ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತ
- 5) ಭಾರತದ ಪಾತ್ರಿಕೆ ತೀರದ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
  - ❖ ಕಾಂಡ್ಲಾ,ಮುಂಬ್ಯಾ,ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಬಂದರು,ಮರ್ಮಾಗೋವಾ,ನವಮಂಗಳೂರು,ಕೊಂಡ್ರಿ
- 6) ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
  - ❖ ತೂರುಕುಡಿ,ಜನ್ಮೇನ್,ವಿಶಾವಿಪಟ್ಟಣ,ಪಾರಾದೀಪ್,ಹಾಲ್ದೀಯಾ,ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ
- 7) ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿಸಿ.
  - ❖ ಭಾರವಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ
  - ❖ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ
  - ❖ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದವು
  - ❖ ಕೃಷಿ,ಕ್ರಾರಿಕೆ & ಅಧಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ವ್ಯಾಪಾರ & ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು
- 8) ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ಯಾಮಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತಿಳಿಸಿ.
  - ❖ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ನೈಸೆರ್ಕಿಕ ವಿನಾಶಗಳು, ಹವಾಗುಣ ಮುನ್ಝಾಚನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು
  - ❖ ವಾಹನ,ವಾಣಿಜ್ಯ,ಕ್ರಾರಿಕೆ,ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು

- ❖ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡುವವು
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ ದಿನನಿತ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸುತ್ತುವೆ
- ❖ ದೇಶದ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
- 9) ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹದ ಹಾರಾಟವು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವುದು
ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯೋಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- ❖ ಆಕಾಶವಾಸಿ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಉಪಗ್ರಹ
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವಾಗಿದೆ
- ❖ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ❖ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ❖ ದೂರಸಂಪೇದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಗೊಂಡಿವೆ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- 1) ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
  - ❖ ಸೈಜ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನದ ಹೆಚ್ಚು
  - ❖ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಹೆಚ್ಚು
- 2) ಅನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದೇಶಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು?
- ❖ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ
  - ❖ ಅರ್ಥಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
  - ❖ ತಲಾವರಮಾನ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ
- 3) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವು ಸೂಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ?
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನವು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಒಟ್ಟು ವರಮಾನ ವಾಗಿದೆ
  - ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಕ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ವಾಸ್ತವ ಬಿತ್ತಿನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ
  - ❖ ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ವರಮಾನ & ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಳ್ಳ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನ ಸೂಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
- 4) ತಲಾ ವರಮಾನದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- ❖ ಅದು ಜನರ ನಡುವಿನ ವರಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ
  - ❖ ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಶೈಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ
  - ❖ ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ತಲಾವರಮಾನ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ
- 5) ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಕ್ಷಂಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ?
- ❖ ವೈಕಿಂಗಿ ಜೀವಿತಾವಧಿ
  - ❖ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ
  - ❖ ತಲಾವರಮಾನ
  - ❖ ಈ ಮೂರು ಸೂಚಿಗಳ ಸರಾಸರಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಕ್ಷಂಕವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ
- 6) ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು?

- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
  - ❖ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ
  - ❖ ಸಮಾನ ವೇತನ ನೀಡುವುದು
  - ❖ ಚೆನಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾಗಿ ನೀಡುವುದು
- 7) ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಫಂತಾಯ ಸಂಫಳಣೆ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ. ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- ❖ ಹಣ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ
  - ❖ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರ ಆರಂಭಿಸಬಹುದು
  - ❖ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಜೊತೆ ಇರುವ ಹರಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ
  - ❖ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ
  - ❖ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಘನತೆ & ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

4-ಗ್ರಾಹಕರ ಶೀಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ

- 1) ಬಳಕೆದಾರರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿ
  - ❖ ಗ್ರಾಹಕ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಕೆದಾರರ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಿರುವುದು
  - ❖ ಗ್ರಾಹಕ & ಮೂರ್ಕೆದಾರರ ನಡುವೆ ನೇರ ವ್ಯವಹಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
  - ❖ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು
- 2) ಗ್ರಾಹಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯೋಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಸುರಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶ್ನೆ ನೀಡುವುದು
  - ❖ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ & ಮಾರಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು
  - ❖ ಅನುಚಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿಸುವುದು
  - ❖ ಗುಣಮಟ್ಟಾಳತೆ, ಬೆಲೆ, ತೂಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾಹಿಸುವುದು
  - ❖ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸುವುದು
  - ❖ ಗ್ರಾಹಕ ಶೀಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು
- 3) ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎನಿಸುವ ಸರಕುಗಳ ವಿಕ್ರಯದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲುದುವ ಹಕ್ಕು
  - ❖ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು
  - ❖ ವಸ್ತುಗಳ ಆಯ್ದೆಯ ಹಕ್ಕು
  - ❖ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲಿಸುವ ಹಕ್ಕು
  - ❖ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು
  - ❖ ಗ್ರಾಹಕ ಶೀಕ್ಷಣಾದ ಹಕ್ಕು
- 4) ಗ್ರಾಹಕ ಸ್ವಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಯಾವವು?
- ❖ ದೂರು ಕೊಡುವವನ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ & ದೂರವಾಣಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ,

- ❖ ದೂರ ಹೊಡಿಕಾದ ವ್ಯಾಪಾರ / ಮೂರ್ಕೆದಾರರ ಹೆಸರು
- ❖ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಎಪ್ಪು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಮೋಸವಾಗಿದೆ
- ❖ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿರುವ ಮೊಬಲಗು
- ❖ ನಷ್ಟದ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರದ ಮೊಬಲಗು & ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸೀತಿ / ಬಿಲ್ಲು

3 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಖತ್ತಿಕಾನ್

ಅಧ್ಯಾಯ-3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

- 1) ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ರಾಜಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2 ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿದ್ದವು
- ದಿವಾನಿ ಅದಾಲತ್ ಎಂಬ ನಾಗರಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು
- ಫೌಜಿದಾರಿ ಅದಾಲತ್ ಎಂಬ ಅಪರಾಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು
- ನಾಗರಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಷರಿಯತ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯದಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತತ್ತು
- ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಸ್ಲಾಂ ಕಾನೂನುಗಳನುಸಾರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತತ್ತು
- ಕ್ರಮೇಣ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು
- ನಾಗರಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಯುರೋಪಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು
- ಅಪರಾಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕಾಜಿಗಳ ಅಧಿನಿರ್ದಿಷ್ಟರೂ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
- 2) ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೋಲಿಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಾವವು?
- ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್ವಿವಾಲೀಸ್ ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಕಾದ ಮೋಲಿಸ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದನು
- ಸೂಪರಿಡೆಂಟ್‌ ಆಫ್ ಮೋಲಿಸ್' (SP) ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ಮದ್ದಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು
- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಾಳೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು
- ಪ್ರತಿ ತಾಣಯನ್ನು ಕೊತ್ತಾಲರ ಅಧಿನಕ್ಷೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು
- ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಚೌಕಿದಾರರ ಅಧಿನಿರ್ದಿಷ್ಟವಂತೆ ಮಾಡಿದನು
- ಕೊತ್ತಾಲರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದರು
- 1861 ರಲ್ಲಿ ಮೋಲಿಸ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿ ಮದ್ದಗೆ ನೇಮಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿತು
- 3) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳಾವವು?
- ಭಾರತೀಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು
- ಸ್ಕೂಲೀಯ ಭಾಷೆಗಳು & ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೈತ್ರೀಕ್ರಾಂತ ದೊರೆಯಿತು

- ವಿದ್ಯಾವಂತ ವರ್ಗದ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಉಂಟಾಯಿತು
- ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು
- ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾವಿನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಂದವು
- ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಾಂತ ನಡೆಯತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು
- ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಸಮುದ್ರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಾಯ-3. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು

- 1) ಘೋಂಡಿಯಾ ವಾಫ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮೋರಾಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- ಒಂದು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸುಸಂಜ್ಞತೆಗೊಳಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಭಂಡಾಯದ ಬಾಪುಟ ಹಾರಿಸಿದನು
- ಶಿವಮೊಗ್ಗ & ಜಿದನೂರಿನ ಕೋಟಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು
- ಮೋಂಡಿಯಾನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹೊನ್ನಾಳಿ & ಹರಿಹರಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿತು
- ಮೋಂಡಿಯಾ ಶಿಕಾರಿಪರವನ್ನು ಕೆಡುಕೊಂಡನು
- ಹರಿಹರ, ಜಿತ್ರುದುಗ್, ಶಿಕಾರಿಪರ, ಸವಳಾರು & ರಾಜೆಬೆನ್ನಾರು, ಕಿತ್ತೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೈನ್ಯ ಆತನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು
- ಶಿಕಾರಿಪರದ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮನಃ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡನು
- ಮೋಂಡಿಯಾನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೈನ್ಯ ಚದುರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಯಾಪಲಪರವಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿ ಆತನನ್ನು ಹತ್ತೆಗ್ಗೆದರು.
- 2) ಕಿತ್ತೂರಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣನ ಪಾತ್ರವೇನು?
- ಕಿತ್ತೂರಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಮುನ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದನು
- ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡನು
- ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದ ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದವನು
- ನಂದಗಡ. ಖಾನಾಪುರ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದನು
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಒಂದು ಸಂಚನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರು
- ಕನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಅಮರವಾದದ್ದು

3) 4ನೇ ಆಗಸ್ಟ್-ಮೇಸೂರು ಯಥ್ವದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಷಾಮಗಳಾವವು?

ಕಾರಣಗಳು:

- ಟಿಪ್ಪು ಭಾರತಿಯ ರಾಜರ ಒಕ್ಕಳಿವನ್ನು ತನ್ನಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ.
- ಪ್ರಂಚರೊಂದಿಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಂಬಂಧ.
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದ ಷರತ್ತುಗಳು

ಪರಿಷಾಮಗಳು:

- ಟಿಪ್ಪು 1799ರಲ್ಲಿ ಹತನಾದನು.
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆತನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮರಾಠರು & ನಿಜಾಮನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.
- ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೇಸೂರು ಒಡೆಯರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಬ್ಬಿತು.

4) ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರ ದಂಗೆಯ ಅಪ್ರತಿಮಾದಾದ್ದು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.

- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಶಸ್ತರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ಬೇಡರು ಬೇಡೆಯಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಗಳಿಲ್ಲ.
- ಬೇಡರು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸಿದೆದ್ದರು.
- ಮಂಟೂರು, ಹೋದಾನಿ, ಅಲಗುಂಡಿಯ ಬೇಡರು ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.
- ಇವರ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಸೇನೆ ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ತಲುಪಿತು.
- ಬಂಡಾಯವೆಂದು ಬೇಡರನ್ನು ನಿಷ್ಘಾರುಣ್ಯವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ದಮನಕಾರಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದರು.
- ಬಂಡಾಯಗಾರರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಬಂಡಾಯವು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

5) ಕಿತ್ತಾರಿನ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ದ ಸಜ್ಜನ ಮರಣದ ನಂತರ ಚೆನ್ನಮ್ಮು ಆಡಳಿತ ಆರಂಭಿಸಿದಳು.
- ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಎಂಬ ಮಡುಗನನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆದಳು.
- ಧ್ಯಾಕರೆಯು ದತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಿತ್ತಾರಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಶ್ವಿಗಿದನು.
- ಕಿತ್ತಾರಿನ ಖಜಾನೆ, ಕೋಟಿಯನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.
- ಇದರಿಂದ ಚೆನ್ನಮ್ಮು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದಳು.
- ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಾರಿನ ಸೈನ್ಯವು ಧ್ಯಾಕರೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಿತು.
- ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಾರಿಗೆ ಸೋಲುಂಟಾಯಿತು.
- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಚೆನ್ನಮ್ಮುಳನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟಿರು.
- ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲೇ ಚೆನ್ನಮ್ಮುಳು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಳು.
- 6) ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಪುಟ್ಟಿಸಪ್ಪನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- ಕಲ್ಲಾಣ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಇವನು ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರೆಸಿದನು

- ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಾಂಪರ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದನು.
- ಫಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಬಂಡುಕೋರರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದನು.
- ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ಉಪಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದನು.
- ಸರ್ಕಾರ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು.
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಮಲ್ಲಾರನನ್ನು ಹತ್ತಿಗೆದನು.
- ಬಂಟ್ವಾಳದ ಜ್ಯೇಲು ಮತ್ತು ಖಿಜಾನೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದನು.
- ಸ್ಥಳೀಯರ ಸಂಚಿನಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸರೆಹಿಡಿದು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರು.

ಅಧ್ಯಾಯ-5. ಸಾಮಾಜಿಕ & ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆ

ಚಳುವಳಿಗಳು

- 1) ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯರು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಹರಿಕಾರ ಸಮರ್ಥಿಸಿ.
- ಏಕದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು
- ಅರ್ಥಹಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಘನತೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು
- ಬಾಲ್ಯವಿಷಯ & ಬಹುಪತ್ತಿತವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು
- ಪಧವೆಯರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು
- ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು
- ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು.
- 2) ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ
- ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿವೆ ಎಂದರು
- ವೇದಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಎಂದು ಹೊಣಿಸಿದರು
- ವೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕೃತವೆಂದು ಸಾರಿದರು
- ಮಧ್ಯೀ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು
- 3) ಆಯಾಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶಗಳು/ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು
- ಬಹುಪತ್ತಿತ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿಷಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು
- ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪರುಪರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರು
- ವೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ
- ಪ್ರಾಚೀನ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು
- 4) ಹೋಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಘುಲ ದಂಪತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ಹಿಂದುಧರ್ಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು
- ಘುಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವತ್ವರು ನೀರು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರು
- ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶಾಂತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು

- ಸಾಮಿತ್ರಿಭಾಯಿ ಘುಲೆಯವರು ಹೆಣ್ಣುಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸತಿ ನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು
- ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು
- 5) ಯುವ ಬಂಗಾಳ ಚಳುವಳಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಯಾವವು?
  - ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವರು ಹೈನ್‌ ವಿವಿಯನ್‌ ಇರೇಜೆಯೋ
  - ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಹವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ತುಂಬಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು
  - ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದರು
  - ಪ್ರಶ್ನಾಪ್ರಯೋಗಿಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮೈಗ್ನಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದರು
  - ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು
  - ಜಾತಿ ಪ್ರೇರಿತ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರು
- 6) ನಾರಾಯಣ ಗುರು ಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲನಾ ಯೋಗಂ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೌಡುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ಹಿಂದುಜಿದ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗಳಾದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ
  - ಮನುಷ್ಯ ಫನತೆಯಿಂದ ಬದುಕುವ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ
  - ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿ, ಒಂದೇ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು
  - ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದರು
  - ಕೆಳಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು
  - 1924ರಲ್ಲಿ ವೈಕಂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಂಬ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು
- 7) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಭಾರತೀಯ ಜೀತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಹಿಳೆಗಳಿಗೆ?
  - ಬಗವದ್ವಿತೀಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದನು
  - 1898ರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರೊ ಹಿಂಡೂ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬನಾರಸನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
  - 'ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮನ್ ವ್ಯೋಲ್' ಎಂಬ ಪ್ರತಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
  - ಹೋಮ್‌ ರೂಲ್‌ ಲೀಗನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು
  - ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರು
- 8) ಪರಿಯಾರ್ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
  - ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಚಳುವಳಿಯೆಂಬ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಚಳುವಳಿ ದಾಖ್ಲಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು
  - ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದರು
  - ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 1916 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಪಾಟ್‌ಯು ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮುನ್ನೇಡಿಸತ್ತು

- ಇ.ವಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಯರ್ ರವರ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕದಲ್ಲಿ 'ಆತ್ಮಗೌರವ ಚಳುವಳಿ' ಆರಂಭವಾಯಿತು
- ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು
- "ದ್ರಾವಿಡ ಕಳಗಂ" ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು 'ಜಸ್ಟಿಸ್' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು

ಅಧ್ಯಾಯ-06. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ

1) 1857ರ ದಂಗೆ ರಾಜಕೀಯ & ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಾವಪು?

ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ:

- ದತ್ತು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೀತಿ ಹಲವು ದೇಶಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು ಉದಾ: ಸತಾರ ಮತ್ತು ರೂಣಿ
- ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಾರ್ ಟಿಕ್ ನವಾಬನಿಗೆ ಇದ್ದ ರಾಜ ಪದವಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದನು
- ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ನವಾಬ ಮೊದಲಾದ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಧಿಕಾರಿಸಿದ ಪದಚ್ಯಾತಗೊಳಿಸಿದ ರು
- ಲಾಡ್‌ ವೆಲ್ಲಿಸ್ ಸಹಾಯಕ ಸ್ಯಾನ್ ಪದ್ಧತಿ
- ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಜರು ಸ್ವೀಕರು ಮತ್ತು ಜನರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು

ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ:

- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾರ್ಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ದೇಶಿಯ ಕ್ರೀಡಾರ್ಕಿಗಳ ನಶಿಸಿ ಹೋದವು
- ಗ್ರಾಹ ಕ್ರೀಡಾರ್ಕಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ ಶಿಥಿಲಗೊಂಡವು
- ಭಾರತದ ಕರಕುಶಲಗಾರರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದರು
- ಜಮೀನ್‌ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದರು
- 2) 1857 ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವು ಮಹತ್ವರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಸಮಾಧಿಸಿ.
- ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಆಡಳಿತ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಬ್ರಿಟನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಿಗೆ ಆಡಳಿತವು ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡಿತು
- ಭಾರತದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಭಾರತದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು
- 1858ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಣಿ ಫೋಷನೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು
- ಕಂಪನಿಯ ದೇಶಿಯ ರಾಜರೆಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅವೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು
- ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸುಭದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು
- ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆ
- ಭಾರತೀಯರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ
- ಭಾರತೀಯರ ಚಂಬಲ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಆಳ್ಜಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅರಿತರು

- ಭಾರತೀಯರ ಮುಂದಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಷಾಂಚಯಾಯಿತು
- 3.) 1857 ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಸಮಾಧಿಕಾರಿ.
- ಇದು ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ದಂಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ
  - ಇದು ಯೋಜಿತ ದಂಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ
  - ಭಾರತೀಯರ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟಿರಲಿಲ್ಲ
  - ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ & ಸಂಪೂರ್ಣನೆಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು
  - ಸೂಕ್ತ ಸೇನಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಕೊರತೆ
  - ಹೋರಾಟಗಾರರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಗುರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.
- 4) 1857ರ ದಂಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ & ಸೈನಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳು:
- ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಪ್ರಕ್ರಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು
  - ಅಂಗ್ಗ ಭಾಷೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ
  - ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು
  - ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನ ಆಶಯಗಳು ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ
- ಸೈನಿಕ ಕಾರಣಗಳು:
- ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿತ್ತು
  - ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಾಫ್ತವಾನಮಾನ, ವೇತನ, ಬಡ್ಡಿ ಅವಕಾಶಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ
  - ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸಾಗರೋತ್ತರ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತು
  - ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸ್ವನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಸಿಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ & ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಇದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ರಾಯಲ್ ಎನ್ಫೀಲ್ಡ್ ಎಂಬ ಬಂದೂಕುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಸು ಮತ್ತು ಹಂಡಿ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವದಂತಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು
  - ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹಸು ಪವಿತ್ರವಾದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಹಂಡಿ ನಿಷಿಧವಾಗಿತ್ತು.
  - ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆದೇಶಿಸಿದಾಗ ಮಂಗಲಪಾಂಡೆ ಎಂಬ ಸೈನಿಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಗ ಸೈನಿಕರಲ್ಲರೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಎಂದರು

ರಾಜ್ಯಾಂಶ

ಅಧ್ಯಾಯ-1.ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು

- 1) ಭ್ರಾಹ್ಮಾಂಶ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೃಗೋಳಿಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ?
- ಪ್ರಬಲ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾತಕ್ತೆ ಹಾಗೂ ನಾಯಕತ್ವ
  - ರಾಜಕೀಯ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ
  - ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಜ್ಞಾನ & ಪೌರತ್ವದ ಹರಿವು ಹೊಂದಿದ ಜನತೆ
  - ಲೋಕಪಾಲ, ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

- ಸರ್ಕಾರ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಸಿ ಕ್ಷಾಮಿರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು
  - ಭ್ರಾಹ್ಮಾಂಶಾದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದವರಿಗೆ ಕರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಏಡಿಸುವುದು
- 2) ಕೋಮುವಾದವು ದೇಶದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ ಹೇಗೆ?
- ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನತೆ & ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
  - ಭಯದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ
  - ಕೋಮುವಾದವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿತೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸುತ್ತದೆ
  - ಸಮಾಜದ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ
  - ದೇಶದ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಿಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸ್ತಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ
  - ಇದರಿಂದ ಕೋಮುವಾದ ದೇಶದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾರಕ
- 3) ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೇನು?
- ಕೌಶಲ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿಕೆ
  - ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಲ ನೀಡುವುದು
  - ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು
  - ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು
  - ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು
  - ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಟಿಸುವುದು
- 4) ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಫ್ತವಾನ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಕಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು?
- ಮಹಿಳಾ & ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪೂರಂಬಿಸಿದೆ
  - ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ
  - ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಯ್ದು ರೂಪಿಸಿದೆ
  - ವರದಕ್ಕಿಣಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಯ್ದು ರೂಪಿಸಿದೆ
  - ಕನಾರ್ಕಿಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ತೀಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿದೆ
  - ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸಜ್ಜಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
  - ರಾಜ್ಯ & ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ
  - ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
  - ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-2.ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

1. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳಾವಾವು?
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಳು
  - ಭೋಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು
  - ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
  - ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
  - ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ
2. ಅನ್ವರಾಷ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತವು ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊಂದುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆ?
- ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಕಾರ
  - ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಅನ್ವೋನ್ಯತೆ
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು
  - ಭದ್ರತೆ
  - ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಪಾರ
  - ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ
  - ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗೌರವ
3. ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯು ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ? ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
- ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ
  - ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
  - ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೂರ್ಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿ
  - ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕಾರಿ
  - ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿ
  - ಮಾರುಕಟ್ಟೀರು ಮುಕ್ತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ
4. ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಪರಸ್ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಗೆ ಗೌರವ
  - ಪರಸ್ಪರ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡದಿರುವುದು
  - ಅಂತರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದಿರುವುದು
  - ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ
  - ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹಭಾಗಿ
5. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆ
  - ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂವಧನೆ
  - ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೀರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿರಿಸುವುದು
  - ಮಿಶ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ವಿರೋಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ನಿಭಂಧಿಸುವುದು/ಕ್ರಾಂತಿಕ್ಕುವುದು.
  - ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಸಹಭಾಗೀಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
6. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳು
  - ಅಲೈವ್ ನೀತಿ
  - ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ
  - ವರ್ಣಬೇಧ ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧ
  - ನಿಶ್ಚೀಕರಣ
7. ಪ್ರಚಲಿತ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿಶ್ಚೀಕರಣ ಅತೀ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಭಾರತ ಏಕೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ?
- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಸ್ತಾಸ್ತಗಳ ಉತ್ತಾದನೆ, ಮಾರಾಟ, ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಪ್ರಮೋಟಿ ನಡೆದಿದೆ

- ಈ ರೀತಿಯ ಶಸ್ತಾಸ್ತಗಳ ಪ್ರಮೋಟಿಯಿಂದ 3ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ನಡೆಯಬಹುದಿಂಬ ಆಶ್ರಮಕ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ
- ಶಸ್ತಾಸ್ತಗಳ ಪ್ರಮೋಟಿಗೆ ಒಳಗಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅಜಾತುಯೆದಿಂದಲೋ, ತಪ್ಪ ಗ್ರಹಿಕಯಿಂದಲೋ, ಬೇಕಂತಲೇ ಒಂದರ ಮೇಲೋಂದು ಯುದ್ಧ ಶಸ್ತಾಸ್ತಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಸ್ತಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ
- ಆದುದರಿಂದ ಭಾರತ ಶಾಂತಿಕ್ಕಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರದ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿನ ನಿಶ್ಚೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ

8. ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೆನು? ಅದನ್ನು ಭಾರತವು ವಿರೋಧಿಸಲು ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆದೇಶದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಕ್ಷಾದು ರೂಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯ ಅನುಭವಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗೆಂಡಿಕೊಂಡ ಭಾರತ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಳಾಹಿತ್ಯ ಇರುಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ

ನ್ಯಾಂಜಿಲಾಸ್ತ್ರು

ಅಧ್ಯಾಯ - 1. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವು ಇತರೆ ದೇಶಗಳಿಗಂತಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ?
  - ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸವು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.
  - ಉದಾ: ಪ್ರಾಚೀನ ರೋಮ್ ಪೆಟ್ರಿಸಿಯನ್‌ರು ಮತ್ತು ಪ್ಲೇಬಿಯನ್‌ನು ನಡುವೆ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವಿದೆ
  - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಶೂದ್ರ, ವೈಶ್ಯ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಿವೆ.
  - ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪವೆಂದರೆ - ಆದಿವಾಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪದ್ಧತಿ, ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ & ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
  - ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧದ ವರ್ಣಾಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು
  - ಅದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ
2. ಅಸ್ವಾತ್ಮೆ ನಿವಾರಣೆಯ ಜಾರಿಗೆತಂದ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು? ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ.
  - ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೇ ವಿಧಿಯ ಅಸ್ವಾತ್ಮಾ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ
  - 1955 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾತ್ಮಾ ಅಪರಾಧಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ
  - 1976 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು

- ಈ ಕಾಯ್ದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಆಚರಣೆಯು ಶಿಕ್ಷಾವರ್ವ ಅಪರಾಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತದಾನದ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
- ಇವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ
- 1989ರ ಶಾಸನವು ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ

3. ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಡುಗಾಗಿದೆ' ಹೇಗೆ? ಸಮಾಧಿಕ್ಷಿ.

- ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಗೆ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳ ಸಾಫ್ಟ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
- ಸರ್ವಿಂಯರ ಕೆರೆ, ಕೊಳ, ಸೃಜನವನ್ನು ಬಳಸುವಂತಿರಲ್ಲ
- ಅಸ್ವಶ್ಯರನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು
- ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಕೆಳಜಾತಿ ಜನರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು
- ಅಸ್ತಿ ಒಡತನದ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು
- ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ನಿರಾಕರಣ
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ

4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವವು?

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದದ್ದು
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕವಾದದ್ದು
- ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಎಲ್ಲಿದಿಯೋ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದೆ
- ಸ್ತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮರಾಠನವಾದದ್ದು
- ಸ್ತರ ವಿನ್ಯಾಸ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ
- ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ

5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವಿನ್ಯಾಸದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಾವವು?

- ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜ
- ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಗುಲಾಮಗಿರಿ
- ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ
- ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪದ್ಧತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-2. ದುಡಿಮೆ

1. ಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ಕೆಲಸಗಾರರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ದುಡಿಮೆಗಾರರು

- ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ದುಡಿಯುವವರನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಎನ್ನುವರು
  - ನಿಗದಿತ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ
  - ವಾರ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಡೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ
  - ಉದಾ: ಶಾಲೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಕ್, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಬ್ಯಾಂಕು ಸ್ಟೇನ್ಸ್
- ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ದುಡಿಮೆಗಾರರು

- ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಜೀಲಿದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಎನ್ನುವರು
- ಕೆಡಿಮೆ ವೇತನ ಇರುತ್ತದೆ
- ವ್ಯಾದ್ಯಕ್ಕೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಆಗಲಿ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ಗಳಾಗಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ
- ಉದಾ: ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವಾಹನ ರಿಪೇರಿ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು

2. ದುಡಿಮೆಯ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮರುಷರಿಬ್ಬಿರಿಗೂ ದೊರಕುವ ಸಂಭಾವನೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
- ಮರುಷರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರೂಪದ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
- ಮರುಷರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ನೀಡಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
- ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣೀಕೃತವಾದ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆ ಕಾಣಬಹುದು
- ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ
- ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ
- ಮಹಿಳೆಯರ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮಹತ್ವದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ

3. ಅಸಂಘಟಿತ ದುಡಿಮೆಗಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಖಾರಗಳಾವವು?

- ವಲಸೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ
- ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದೌಜನ್ಯ

ಖೂಗೋಳಿಜಿಎಸ್

ಅಧ್ಯಾಯ-9. ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ

1. ಸಾರಿಗೆಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಸರಕು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಣುಖ್ಯತೆ:

- ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆಯು ನರಮಂಡಲ/ರಕ್ತನಾಳಗಳಿಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಕೃಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ವೇದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ
- ಹೆನ್ನಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಪ್ರಮಾಸೋದ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ದೇಶದ ರಕ್ತಾಂಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

2.ಭಾರತದ ಪಕ್ಷಿಮ ತೀರದ ಬಂದರುಗಳಾವವು?ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿ.

ಕಾಂಡ್ಲಾ ಬಂದರು.ಮುಂಬ್ಯೆ,ನವೆವೆ,ಮುರ್ಕೊವಾ,ನವಮಂಗಳೂರು & ಕೊಟ್ಟಿ ಬಂದರು.

ಮಹತ್ವ:

- ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ
- ಶತ್ರುಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ
- ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಪ್ರವಾಸಿಗರ ತಾಣವಾಗಿವೆ
- ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸವಾಗಿದೆ
- ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಣಿಗಳಾಗಿವೆ
- ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

3.ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ತೀರದ ಬಂದರುಗಳು ಯಾವವು? ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿ.

ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿ 8 ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಂದರುಗಳಿವೆ.ಅವುಗಳಿಂದರೆ:-ತೂಲುಕುಡಿ,ಚೆನ್ನೈ,ಎನ್ನೂರ್,ಮಿಶಾಲಿಪಟ್ಟಣ,ಪಾರಾದೀಪ,ಹಾಲ್ದಿಯಾ,ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ,ಮೋಟ್ಟಾಬ್ಲೀರ್.

ಮಹತ್ವ:-

- ದೇಶೀಯ & ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ
- ಶತ್ರುಗಳ ದಾಳಿಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ
- ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಪ್ರವಾಸಿಗರ ತಾಣವಾಗಿವೆ
- ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸವಾಗಿದೆ
- ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಣಿಗಳಾಗಿವೆ
- ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

4.ವಾಯುಸಾರಿಗೆಯ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೇಗೆಂದ ಸಾರಿಗೆಯ ಮಾದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು & ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶೀಪ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕ
- ಯಾದ್ವಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾಯುಸಾರಿಗಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಳೋಪಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ, ಉದಾ:ಪ್ರವಾಹ,ಭೂಕಂಪ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾರಿಗೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ
- ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ

5.ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಸಾರಿಗೆ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು.

- 1853ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಮುಂಬ್ಯೆ-ಥಾಣೆಗಳ ನಡುವೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು
- 1854ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ-ರಾಣಿಗಂಜ, 1864ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್-ಅಕ್ಷರ್ನಾಮ್ ನಡುವೆ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು.
- ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ 64,015 ಕ.ಮೀ ಉದ್ದದ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ
- 17 ರೈಲ್ವೆ ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮಹತ್ವ:-

- ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯು ಭಾರವಾದ ಸರಹಗಳನ್ನು & ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕ.
- ಕಡಿಮೆ ವಚ್ಚದಾಯಕ
- ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಕ್ರೊಂಟಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕ

6.ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ವಿಧಗಳಾವವು?ಅದರ ಮಹತ್ವವೇನು?

ವಿಧಗಳು:- 1)ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆಗಳು 2) ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಗಳು

ಮಹತ್ವ:-

- ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾರಿಗೆಯ ಮಾದ್ಯಮವಾಗಿದೆ
- ದೇಶದ ಕೃಷಿ & ಕ್ರೊಂಟಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
- ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ
- ಅರಣ್ಯ & ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು
- ರೈಲುಸಾರಿಗೆ,ವಾಯುಸಾರಿಗೆ & ಜಲಸಾರಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ
- ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-10. ಭಾರತದ ಕ್ರೊಂಟಿಕೆಗಳು

1.ಕ್ರೊಂಟಿಕೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖೀಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅರ್ಥ:- "ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕ್ರೊಂಟಿಕೆ" ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರಮುಖೀಯತೆ:-

- ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ
- ತಲಾದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ
- ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ಜ.ಡಿ.ಪಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

2.ಭಾರತದ ಕ್ರೊಂಟಿಕೆ ಸಾಫ್ಟೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವವು?

- *ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು *ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು *ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ *ಮಾರುಕಟ್ಟೆ *ಬಂಡವಾಳ *ಕಾರ್ಮಿಕರು *ನೀರು *ಸೂಕ್ತ ವಾಯುಗಳು *ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು *ಭೂಮಿ

3.ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೊಂಟಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾವವು?

- ಹಾಗ್ಲಿ-ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ ಪ್ರದೇಶ

- ಮುಂಬೈ-ಮುಣಿ ಪ್ರದೇಶ
  - ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್-ವಡೋದರಾ ಪ್ರದೇಶ
  - ಮಧುರೈ-ಕೋಯಿಮತ್ತೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರದೇಶ
  - ಭೋಟಾನಾಗಮರ ಪ್ರಸ್ಥಭೋಮಿ
  - ದೇಹಲಿ-ಮೀರತ್ ಪ್ರದೇಶ
  - ವಿಶಾವಿ ಪಟ್ಟಣ-ಗುಂಟೂರು ಪ್ರದೇಶ
  - ಕೊಲ್ಲಂ-ತಿರುವನಂತಪೂರ ಪ್ರದೇಶ
- 4.ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಕ್ಷೇಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉರಿತು ಬರೆಯಿರಿ?**
- ತಾಂತ್ರಿಕ & ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ
  - ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಪರಣೀತಿಗೆ ಉದ್ದೋಷವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
  - ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಮಾನವನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ & ತಲಾದಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ
  - ಜನರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಜೀವನ ಮಣಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
  - ನಗರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕ
  - ದೇಶದ ರಘು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-11. ಭಾರತದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪರ್ಕಗಳು

1.ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳೆಂದರೆನು?ಅವುಗಳ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ತಿಳಿಸಿ.

ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡದ ಹೊರವಲಯದಿಂದ ಕಡೆಮೆ ಒತ್ತಡದ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಚಕ್ರಾರ್ಥಿ ಬೀಸುವ ಗ್ರಾಳಿಯನ್ನು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳನ್ನುವರು.

ಕಾರಣಗಳು:

- ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ಜಲಭಾಗಗಳ ನಡುವ ಉಂಟಾಗು ಉಪಾಂಶ & ಒತ್ತಡದಿಂದ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಅಧಿಕ ಉಪಾಂಶ
- ಪ್ರಶಾಂತ ವಾಯು & ತೇವಾಂಶ

ಪರಿಣಾಮಗಳು:-

- ಅಪಾರ ಸಾಪು-ನೋವು
- ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗೆ ನಾಶ
- ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತವ್ಯಾಪ್ತ
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಅಡಚಣೆ
- ಬೆಳೆಗಳ ನಾಶ
- ಸಸ್ಯವರ್ಗ & ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಹಾನಿ
- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡುತ್ತವೆ.

2.ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಂತ ಏಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ.

- ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿ ಬಯಲುಗಳು:
ಪಂಜಾಬ,ಪ.ಬಂಗಾಳ,ಹರಿಯಾಣ,ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ,ಬಿಹಾರ.
- ಶಾಸ್ತ್ರೀಚೌ,ಬಿಹಾರ,ರಾಜಿ ಮತ್ತು ಜೀನಾಬ್ ನದಿಗಳ ಬಯಲುಗಳು:-ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ,ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ.

- ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೋಮಿ ಮತ್ತು ನದಿ ಮುಖಿ ಭೂಮಿಗಳು:- ಮಹಾನದಿ,ಗೋದಾವರಿ,ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ಭಾಗ.
- ನರ್ಮದಾ ಮತ್ತು ತಪತಿ ನದಿಗಳ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳು:- ಗುಜರಾತ್

3.ನೀವು ಪ್ರಾಂತ ಏಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನೋವುಗಳಿಂದ

ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಹಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಾವವು?

- ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು
- ನೀರಿನ ವೇಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು
- ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು
- ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶ & ಕೃಷಿಯ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತ ಒಡ್ಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
- ಪ್ರಾಂತ ಏಡಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು
- ಪ್ರಾಂತ ಏಡಿತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

4.ಭೂಪರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಕಾರಣಗಳು:-

- ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು
- ಅಧಿಕ ಮಳೆ
- ಭೂಕಂಪ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ರಸ್ತೆ & ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- ಆಳಕೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- ಗಳಿಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಗಳಿಗಾರಿಕೆ

ಪರಿಣಾಮಗಳು:-

- ರೈಲು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ
- ಸಾಪು-ನೋವು,ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟ
- ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ನಾಶ
- ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ
- ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಕಣ್ಣರೆಯಾಗುತ್ತವೆ

5.ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಸವೆತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಕಾರಣಗಳು:-

- ಸೈರ್ಪತ್ರೇ ಮಾನ್ಯಲ್ಯಾ ಮಾರುತಗಳು ಬೀಸುವುದು
- ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಬೀಸುವುದು
- ಸುನಾಮಿಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು
- ಮರಳು ಗಳಿಗಾರಿಕೆ
- ಕಲ್ಲು ಗಳಿಗಾರಿಕೆ

ಪರಿಣಾಮಗಳು:-

- ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ
- ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಾಶ
- ಮನವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ
- ಸಸ್ಯಗಳ ನಾಶ
- ಮಣಿನ್ನೆ ಸವೆತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

6.ಭೂಕಂಪ ಎಂದರೇನು?ಅದರ ಕಾರಣ&ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
ಭೂಮಿ ಕಂಪಿಸುವುದು / ನಡುಗುವುದಕ್ಕೆ ಭೂಕಂಪ ಎನ್ನುವರು.

ಕಾರಣಗಳು:-

- ಭೂಫಲಕಗಳ ಚಲನೆ
- ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ
- ಶಿಲೆ ಸ್ತರಭಂಗ
- ಭೂಕುಸಿತ
- ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

ಪರಿಣಾಮಗಳು:-

- ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿರುಕುಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ
- ಅಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟ
- ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಾಶ
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ
- ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹತ
- ಜೀವ ಹಾನಿ
- ನದಿಗಳ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾವಣೆ ಇತ್ತೂದಿ

7.ನೀವು ಭೂಕಂಪ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರ ಮನ್ನೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಿರಿ.

- ಭೂಕಂಪನ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನವಸತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವುದು
- ಭೂಕಂಪ ನಿರೋಧಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು
- ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವುದು
- ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಅರಣ್ಯ ನಾಶವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು
- ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಉದಾ: ಆಹಾರ ಹೋರ್ಕೆ, ವ್ಯಾದ್ಯಾಸೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ-2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

1. ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ?

- ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 1/3 ಜನರು ಕಡುಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲ್ಪಿಡ್ಡಾರೆ.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮಾಣನಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಂಪರ್ಣವಾಗಿ ತೆಲುಪಿಲ್ಲ.
- ಆಧುನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಪ್ರೋಟೋಟಿಪ್‌ನಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗುಡಿಕ್ಕಾರಿಕೆಗಳ ಅವನತೀ.
- ಕೃಷಿಯ ನಿಯಮಿತ ಹಾಗು ಸೂಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಡದಿರುವದರಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸ್
- ಕೃಷಿ ಸ್ತುಗಿತತೆ & ನಿದಾನಗತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇರುವದರಿಂದ
- ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೋರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.
- ನಗರ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ದಿನ ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.
- 60% ಜನರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

2. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಾತ್ರವೇನು?

- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ವರಮಾನ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ & ಕೆಷಿಯ ವಲಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಜೀವನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಜೀವಮಿಕ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಧಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಣ & ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬಡತನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಕೇರಿಸಿ ತತ್ವಾಳಿಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.

- ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರು ಪಾಲ್ಯಾಳ್ಯಾವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರಸೆ, ಕೆರಂಡಿ, ಸುಡಿಯುವ ನೀರು, ಬೀದಿ ದೀಪ, ಹೊಚಾಲಯೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಶಾಲೆ, ಆಸ್ತರೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾಳಜಿ
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮದ್ಯಮಿಕ & ವಯಸ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅನುಷ್ಠಾನ.
- ಸಮುದ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
- ಬಡತನ ನಿರ್ಮಾಣಲನೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ.
- ಸ್ಕೋಲ್ಯಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆ.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮೈತ್ರಾಧಿಸುವದು
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮೈತ್ರಾಧಿ
- ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ & ಬಡತನ ನಿರ್ಮಾಣಲನಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನ.
- 4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು?

- ಬಡತನ ನಿರ್ಮಾಣಲನೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವದು.
- ವಸತಿ ಹಿನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುವದು.
- ಅರ್ಹಬಡಜನರಿಗೆ ಪಡಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವದು.
- ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೈತ್ರಾಧಿಸುವದು
- ಕೃಷಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೋಳಿಸಾಕಾರೀಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ದುಡಿಯುವ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು.
- ವ್ಯಧರು, ಅಂಗವಿಕಲರು, ವಿಧವೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗ ಸರಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವದು.
- ಕರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೂಳೆ ತೆಗೆಸುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.
- ಗ್ರಾಮೀಣ & ಗುಡಿ ಕ್ಷೇಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವದು.

5. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳಾವವು?

- ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ
- ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ & ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಸುಧಾರಣೆ
- ಭಾಗ ಸುಧಾರಣೆ
- ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- ಬಡತನ ನಿಮೂಲನೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳು
- 6. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ “ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ”ಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
- ಇವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಉಳಿತಾಯ, ಸಂಗ್ರಹ & ಸಾಲ ವಸುಲಾತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಸಾಮಜಿಕ ಹಿಡುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೊರಾಡುತ್ತವೆ.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೊರಾಡುತ್ತವೆ.
- ಸ್ವಚ್ಚ ಹಾಗು ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟಿಲು ನೇರವಾಗುತ್ತವೆ.
- 7. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರವೇನು?
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ್ದರೂ
- ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಮಷ್ಟ ಕೃಷಿ, ಕೊಳಿ ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
- ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಿಸಲಾತಿ ಇರುವದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಬುಕ್ಕಾನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ & ಹೊರಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಡುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವ್ಯವಹಾರ ಅಧ್ಯಾರ್ಥ

ಅಧ್ಯಾಯ-1. ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು

1. ಬ್ಯಾಂಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- ಹಣದ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ
- ತೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು
- ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು
- ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು
- ಏಜೆಂಟ್ ನೀಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆಗಳು
- ಲಾಭ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಭಾವನೆ
- ಹೆಸರಿನ ಗುರುತು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
2. ಬ್ಯಾಂಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಾವವು?
- ತೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು
- ಸಾಲ ಕೊಡುವುದು
- ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು
- ಚೆಕ್ ಮತ್ತು ಹಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಣ ವಸೂಲಿ
- ಹಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಮಾಡುವುದು
- ಭದ್ರತಾ ಕರ್ಪಾಟಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದು
- ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

3. ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೆ ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇನು?
  - ಹಣದ ಭದ್ರತೆ ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ
  - ಹಣದ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕ
  - ಹನವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕ
  - ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
  - ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸುಗಮ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
  - ಭದ್ರತಾ ಕರ್ಪಾಟಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು
4. ನೀವು ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೆ ತೆಗೆಯಲು ಯಾವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಿರಿ.
  - ಬ್ಯಾಂಕ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು
  - ಬ್ಯಾಂಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು
  - ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದು
  - ಪರಿಚಿತರ ಉಲ್ಲೇಖನವನ್ನು ಕೊಡುವುದು
  - ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಳಪ್ಪಿಸುವುದು
  - ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ
  - ಆರಂಭಿಕ ತೇವಣಿ
5. ಬ್ಯಾಂಕಗಳ ವಿಧಗಳಾವವು?
  - ಕೆಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ ಅಧಿಕಾರಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
  - ಪಾರೋಚ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
  - ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್
  - ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್
  - ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
  - ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
6. ಅಂಚಿಕೆರಿಗಳ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಿ ಸೇವೆಗಳು ಯಾವವು?
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರ
  - ಅಂಚಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು
  - ಕಿಸಾನ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರ
  - ಆವರ್ತ ತೇವಣಿಗಳು
  - ಅಂಚಿ ವಿಮೆ
  - ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ
  - ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆ
7. ಬ್ಯಾಂಕಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ?
  - ಜಮಾ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು
  - ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಲು ಸಾಲ ನೀಡುವುದು
  - ವಾಹನ ವಿರೀದಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು
  - ಪರಸ್ಪ ನಿರ್ದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು
  - ಭದ್ರತಾ/ರಕ್ಷಣಾ ಕರ್ಪಾಟಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು
  - ಭರವಸೆಯ ಸೇವೆಗಳು
  - ಸಹಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಕುವುದು
8. ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಚಾಲ್ಟೆ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳೇನು?
  - ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರು / ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ

ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ:

1. ವೇತನ ಪಡೆಯುವವರು / ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ

- 2 ಚೆಕ್ಕು ಮುಸ್ತಕ / ಹಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವ ಜೀಟಿಯ
ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬಹುದು
3. ಈ ತೇವಣಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ
4. ಈ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆಯಲು ನಿಯಮಿತ ಅವಕಾಶ
5. ಈ ಖಾತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
ಒಳಗೊಂಡಿ:
- 1) ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ವಾಣಿಜ್ಯ & ಜೀದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲ್ಲಾರೆ
  - 2) ಮರುಪಾವತಿ,ಬೇಡಿಕೆ ತೇವಣಿಗಳು&ಲುಪಸಗ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ
  - 3) ಈ ತೇವಣಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ
  - 4) ದಿನಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪು ಬಾರಿಯಾದರೂ ತುಂಬಬಹುದು/ತೆಗೆಯಬಹುದು
  - 5) ಈ ಖಾತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ

4 ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ-7.ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ

- 1.ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕರ(ತೀವ್ರಾಮಿಗಳ)ಪಾತ್ರವೇನು?
- ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನಗೆ ವಿರೋಧ
  - ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ
  - ತಿಲಕರು 'ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು; ಅವನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುವೆ' ಎಂದು ಹೋಚಣೆ.
  - ಪ್ರಾಂತ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ತೀವ್ರಾದಿಗಳ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.
  - ಇವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.
  - ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಿದರು.
  - ಗಣೇಶ,ಶಿವಾಚಿ,ದುರ್ಗಾ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಸವಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣಿಸಿದರು.
  - ತಿಲಕರು ಮಾರಾತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕೇಸರಿ' & ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ 'ಮರಾಠ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರಂಭಿಸಿದರು
  - ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣಿಸಿದರು.
  - ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಮೃದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಓರ್ಕಿಸಿದರು
  - ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಲಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿತು.
  - ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ತಿಲಕರು 'ಗೀತಾರಹಸ್' ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತಪ್ಪು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರು.

2.ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾವವು?

    - ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ಳಕೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪರತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು.
    - ಪ್ರಾಂತ ಮತ್ತು ಮನವಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.
    - ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ,ಜರ್ಜಿಂಸಿ,ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

- ದೇಶದ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಸುವದು.
- ಸೈನಿಕ ವೆಚ್ಚೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು,
- ಬಡತನ ಬಗೆ ಅದ್ಯಯನ & ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು.
- 3.ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದಾಗಿದೆ ಹೇಗೆ?
- ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು.
- ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷಬಹುದೆಂದು ತಿಂದರು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು.
- ರಹಸ್ಯ ಸಂಘಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ತಿಸಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರು.
- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ 'ಲೋಟಸ್' & 'ಡಾಗರ್' ಎನ್ನುವ ಗುಪ್ತ ಸಂಘಟನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಬಿಯದೋ ಹೈಕ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.
- ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ 'ಗದ್' ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಅನುಶೀಲನ ಸಮಿತಿ' & 'ಅಭಿನವ ಭಾರತ' ರಹಸ್ಯ ಸರ್ಫೆಟಿಂಗೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು.
- ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಾಂಬುಗಳು & ಬಂದೂಕುಗಳ ಪ್ರಯೋಗ.
- ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಸಂಚಿನ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅನೇಕರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- 4.ಬಂಗಾಲದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಕಾರಣಾದವರು ಯಾರು? ಅದನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಕಾರಣಗಳೇನು?
- ವೈಸರಾಯ್ ಲಾಡ್‌ ಕರ್ಜನ್ನು ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದನು.
- 1905ರ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರೋಧಿಸಿತು.
- ಬಂಗಾಳ ಭಾಷೆಯ ಮುಸ್ಲಿಂ & ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತು.
- ಹಿಂದೂ & ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಭಾವೇಕೆತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರಕ್ಷಾಬಂಧನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮೆಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.
- ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳ ವ್ಯಕ್ತವಾದವು.
- ಪ್ರತಿರೋಧದ ಬಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪೂರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೊಂಡೊಯ್ದವರು ತೀವ್ರಾದಿಗಳು.
- ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳು & ಅದನ್ನು ಪ್ರೇರಣಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಹಿಸ್ಕರಿಸುವ ಸ್ವದೇಶಿ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು.
- ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಅವರು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಪ್ರೇರಣಿಸಿದರು.
- ಭಾರತೀಯರ ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು 1911ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂಪಡೆಯಿತು.

ಅಧ್ಯಾಯ -8. ಗಾಂಧಿಯುಗ & ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಹೋರಾಟ

- 1.ಭಾರತಕ್ಕ ನೆಹರೂರವರ ಕೊಡುಗೆ ಏನು?

- ಕ್ಯಾರಿಕೆರಣ & ನವಭಾರತದ ತೀಲ್ಯಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು

- ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ದೇಶೀ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಲೀನಿಕರಣಕ್ಕೆ ನೆಹರು ಅವರು ಕಾರಣರಾದರು.
- ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆರು.
- ಬಂಡವಾಳ & ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಿಂದ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾರಿ.
- ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಭದ್ರ ತಳಹದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.
- ಆಲಿಪ್ತ ನೀತಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ
- ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳ ಜಾರಿ
- ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ

2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ರವರ ಪಾತ್ರವೇನು?

- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮದ್ದೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜಳಳಿಗೆ ಧುಮಿಕಿದರು.
  - ‘ಫಾರ್ಮಡ್ ಬಳ್ಳಕ್ ಎಂಬ ಹೋಸ ಪಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿದರು
  - ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾಲೋಜ್ಯಾವಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.
  - ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಸುಭಾಷ ಚಂದ್ರ ಬೋಸರನ್ನು ಗೃಹ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿತು.
  - ಗೃಹಬಂಧನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹೋದರು.
  - ಹಿಟ್ಲರ್ & ಮುಸಲೋನಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು.
  - ಜಪಾನ ಸಹಾಯದಿಂದ INA ಸ್ನೇಹ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದರು
  - ‘ನನಗೆ ರಕ್ತ ಕೊಡಿ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಲು ಪರ್ಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂಬ ಕರೆಯನ್ನಿತರು.
  - ದೆಹಲಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾದ್ಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ದೆಹಲಿ ಚಲೋ ಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು
  - ಸುಭಾಷರು ಆಕ್ಸಿಕಾಗಿ ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮಡಿದರು
3. ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರವರ ಪಾತ್ರವೇನು?
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅರ್ಥ-ಹಿನ್ನ ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು.
  - ಇವರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.
  - ಮಹದ್ರ & ‘ಕಾಲಾರಾಂ’ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.
  - ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮೇಲಂತಾತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.
  - ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರಕದ ಮೂಲಕ ಶೋಷಿತರು & ಕೈಗಿರಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು.
  - ಪ್ರಭುದ್ವ ಭಾರತ, ಜನತಾ, ಮೂಕನಾಯಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
  - ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವತಾ ಆಚರಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು.
  - ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.
  - ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ತೂರೆದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.
  - ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ ‘ಭಾರತ ರತ್ನ-ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.
4. ಬುಡಕಟ್ಟು ವರ್ಗಗಳ ಬಂಧಾಯ ತಿಳಿಸಿ.

- ಬ್ರಿಟಿಷರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ದಂಗೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದವು.
- ಬುಡಕಟ್ಟು ಬಂದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತಾಲರ ದಂಗೆ, ಕೋಲರ ದಂಗೆ ಮೀತು ಮುಂಡರ ಜೆಳುವಳಿ ಪ್ರಮುಖವಾದೆಯ.
- ಕನಾರ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಬಂದಾಯವು ಪ್ರಮುಖವಾದೆಯ.
- ಖಾಯಂ ಜಮಿನಾರ್ಥಿ ಪದ್ದತಿಯಿಂದ ಸಂತಾಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ನಿಗೆತಿಕರಾದರು.

- ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಜಮಿನು ಜಮಿನಾರ್ಥರ ಕೈ ಸೇರಿತು.
- ಸಂತಾಲರು ರಹಸ್ಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜಮಿನಾರ್ಥರನ್ನು & ಮಹಾಜನರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.
- ಜಮಿನಾರ್ಥರು, ತೇವಾದೇವಿಗಾರರು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರು.
- ಸಂತಾಲರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ ಹತ್ತಿಕಿದರು.
- ಕೋಲರು & ಮುಂಡರು, ಬ್ರಿಟಿಷರು & ಜಮಿನಾರ್ಥರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

5. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ್-ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಂದಾಯ ತಿಳಿ.

- ಜಮಿನಾರ್ಥರು & ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರೈತರು ದಂಗೆ ನಡೆಸಿದರು.
- ಚಂಪಾರಣ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಬೆಳೆಯುವದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.
- ರೈತರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿತು.
- ತೇಭಾಗ, ಮಲಬಾರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಮಿನಾರ್ಥರು ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಂದೋಲನ, ಕರ ನಿರಾಕರಣ, ಕಿಟ್ಟು ಇಂಡಿಯಾ ಜಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೆರೆತತ್ವೆ.
- ತೆಲಂಗಾಣದ ರೈತ ಹೋರಾಟವು ಜಮಿನಾರ್ಥರು ಹಾಗೂ ನಿಜಾಮನ ರಜಾಕರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತು.
- ಬಂಗಾಳದ ರೈತರು ಜಮಿನಾರ್ಥರ ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು.
- ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಜಳವಳಿ ನಡೆಸಿದರು.

6. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೋರಾಟವು 1827ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ಸೇಂಬು, ಬಳಿಗಿರಿನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈಲ್ ಕೂಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಾಗ್ನಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.
- ರೈಲ್ ಕೂಲಿಗಳು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚನ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಷಣಗೆನ್ನು ಕೂಗಿದರು.
- ಕಲ್ಪತದಲ್ಲಿ ಶ್ರಿಂಗರ್ ಯುನಿಯನ್ ನವರು ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಬಟ್ಟಿಗಿರೆಣೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗೃತಿ ಲೆಂಟು ಮಾಡಿದರು.
- ಮದ್ರಾಸ್ ನಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಯುನಿಯನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಷ್ಟವು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಇಂತಹ ಜಳವಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿತು.
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಜಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಾತ್ರವು ಅನನ್ಯವಾದದ್ದು.
- 7. ಅಸಹಾರ ಜಳವಳಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
- 1920ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಅಸಹಾರ ಜಳವಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು
- ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ತಮ್ಮ ವರ್ಕೆಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೊರೆದರು.
- 1919ರ ಕಾಯಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬಹಿಪೂರಿಸಿತು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು

- ರವಿಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೋರರ ತಮ್ ‘ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಪುದ್ರ’ ಪದವಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರೆ.
  - ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ದೇಶಿಗೆ ನೀಡಿದರು.
  - ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ
  - ‘ಪ್ರಿನ್ ಆಫ್ ವೇಲ್’ ರಾಜಕುಮಾರ ಬರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಾಯಿತು.
  - ಚೌರಿ ಚೌರಾ ಘಟನೆಯಿಂದ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದರು
- 8. ಕ್ಷಿಂಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.**
- 1942ರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಂಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಫೋಷನ್
  - ‘ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ’ ಇದರ ಆಶಯ
  - ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಜನತೆಗೆ ‘ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಮಡಿ’ ಕರೆ ನೀಡಿದರು
  - ಚಳುವಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಾಣಿ ಹರಡಿತು
  - ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ಬಂಧನವಾಯಿತು
  - ಹೊಸ ನಾಯಕರ ಉಗಮ
  - ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರು ನೇತ್ಯಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು
  - ದಿ ಪ್ರೈಡಂ ಸ್ವರ್ಗಲ್ ಪ್ರಂಟ್ ಮೂಲಕ ಹೋರಾಟ
  - ಜನತೆ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳಿಸಲು ಕರೆ ನೀಡಿದರು
- 9. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಪಾತ್ರವೇನು?**
- ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
  - ಅಸಹಕಾರ & ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದರು.
  - ವಿಲಾಫ್ತಾ ಚಳುವಳಿ & ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಲಾನರ ಏಕತೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.
  - ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
  - ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿಯಲು ದಂಡ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
  - ಕ್ಷಿಂಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ‘ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಮಡಿ’ ಎಂಬ ಕರೆ ನೀಡಿದರು.
  - ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಗೆ ವಿರೋಧಿಸಿದರು
  - ಇವರ ಹೋರಾಟದ ಪಶ್ಚಾತ್ಯಾಗಿ ಭಾರತವು 1947 ಅಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
  - 1948 ಜನವರಿ 30ರಂದು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರನ್ನು ನಾಭೋರಾಮ್ ಗೂಡೆ ಎಂಬುವವನು ಹತ್ಯಾ ಮಾಡಿದನು.
- 10. ಕಾನೂನುಭಂಗ ಚಳುವಳಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಯಿತು?**
- ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಮಾಚರ್ 2, 1930ರಂದು 11 ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪತ್ರವನ್ನು ವೈಸರಾಯ್‌ಗೆ ಬರೆದರು.
  - ಸರ್ಕಾರ ಬೇಡಿಕೆ ಒಪದಿದರೆ ತೆರಿಗೆ ನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ಫೋಷಿಸಿದರು.
  - ವೈಸರಾಯ್ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಮನವಿಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು.
  - 1930 ಮಾಚರ್ 12 ರಂದು ಸಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
  - ಗುಜರಾತ್ ಕಡಲತೀರ ದಂಡಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 375 ಕೆ.ಮೀ. ದೂರವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿದರು.
  - ಎಪ್ರಿಲ್ 6ರಂದು ಗಾಂಧಿ ದಂಡಿಯನ್ನು ತೆಲುಪಿ ಉಪನ್ಯಸ ತಯಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದರು.
  - ಚರಕ ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು

- ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ, ವಿಜಯಲ್ಕುಮಾರ್ ಪಂಡಿತ, ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಂಧಿಸಿದರು.

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷ್ಟ

ಅಧ್ಯಾಯ-1. ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು & ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು

1. ‘ಕೋಮುವಾದವು ದೇಶದ ಐತ್ಯತೆಗೆ ಮಾರಕ’ ಹೇಗೆ?
  - ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನತೆ, ಪರಸ್ಪರ ಅಪನಂಬಿಕೆ
  - ಭಯದ ವಾತಾರವಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳಿಕೆ, ಆಧಿಕಕೆ ಹೆಚ್ಚು
  - ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೇಮೋಚಿ
  - ಜೀವ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳ ನಾಶ
  - ದೇಶದ ಐತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ.
  2. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸರಕಾರ ಕ್ಷೇಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಾವು?
  - ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
  - ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಯ್ದು
  - ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು
  - ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ
  - ರಾಷ್ಟ್ರ & ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗಗಳ ರಚನೆ
  - ಕನಾರ್ಕ ಉತ್ತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
  - ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.
  3. ಕಳ್ಳಾಗಾಣಿಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೇನು?
  - ಪರಿಯಾಯ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ
  - ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ
  - ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಮತ್ತು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ತಪಾಸಣೆ
  - ಕರಿಣ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು
  - ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು
  - ಕಳ್ಳಾಗಾಣಿಕೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು
  4. ಭೂಷಾಭಾರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಣಾ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?
- ಕಾರ್ಣಾಗಳು:-**
- ಮಾನವ ಸಹಜವಾದ ಸ್ವಾಧ್ಯ
  - ಆಪತ್ತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಜಾರ
  - ಕಟ್ಟಿನಿಟಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
  - ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭ
  - ದುರುಲ ಕಾನೂನು ವೈವಿಧ್ಯ
- ಪರಿಣಾಮಗಳು:-**
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ
  - ದೇಶದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧಿಕ ದುಪ್ಪರಿಣಾಮ
  - ವೈವಿಧ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ
  - ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯುತ್ತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ
  - 5. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬಡತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೇನು?

- ಮಾನವ ಮತ್ತು ಸೈರ್ಕಿರಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದ್ಯಭಕ್ತಿ
- ಉತ್ತಮ ವಿಶರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ-5. ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವವು?

- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಮೃತ್ಯಿ
- ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಂಬುಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಹಾರ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯ & ಒಡಂಡಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಗೆ ಮನ್ನಾಣೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯ ಸೌಹಾದ್ರ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ

2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನಗಳಾವವು?

- ವಿಶ್ವದ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಿವಾರಣೆ ಉದಾ: ಸೂರ್ಯೋಜ್ಞ ಕಾಲುವೆ, ಇರಾನ್ ಸಂಘರ್ಷ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಬಿಕ್ಷೇಪ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಅಣ್ಣಸ್ತಾರ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯಕರಣ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ
- ವಿಶ್ವದ ಸಾಮಾಜಿಕ & ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲ್ಮೀಕಾರಣೆ
- 1948ರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಫೋರ್ಮಣೆ
- ವರ್ಣಬೇಧ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿರುವುದು
- ಸಾಮಾಜಿಕಾಗಿ & ವಸಾಹತಾಗಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದು
- 3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ರಚನೆ:

- ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ಮೂಲಗಳಿಗೊಂಡ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆ
- ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ 5 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು
- ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 1 ಮತದಾನದ ಅವಕಾಶ
- ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಓವನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, 17 ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ 7 ಸಾಫ್ಟಿಲೀ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಕಾರ್ಯಗಳು:

- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ
- ತುರು ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆ ಬಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನ
- ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ತಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಚರ್ಚೆ

4. ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

ರಚನೆ:

- 15 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ಮೂಲಗಳಿಗೊಂಡಿದೆ
- 5 ಖಾಯಂ ಮತ್ತು 10 ಹಂಗಾಮೆ ಸದಸ್ಯರನ್ಮೂಲಗಳಿಗೊಂಡಿದೆ
- ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಎನ್ನುವರು

ಕಾರ್ಯಗಳು:

- ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವಿಟೋ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ

- ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯುತ್ತ ಪರಿಹಾರ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ನೇಮಕ
- ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಸರು ಸೂಚನೆ

5. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾವವು?

- ಸಾಮಾನ್ಯಸಭೆ
- ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಿತಿ
- ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಸಮಿತಿ
- ಸಚಿವಾಲಯ
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

ಅಧ್ಯಾಯ -5. ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು

1. ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖತೆ

- ಅರಣ್ಯಗಳು ಸೈರ್ಕಿರಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿವೆ
- ಅರಣ್ಯಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಗಿ ಮರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪೆಸುತ್ತವೆ
- ಅರಣ್ಯಗಳು ಸೌದ, ಚೌಬಿನೆ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಕಚ್ಚು ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವವು
- ಅರಣ್ಯಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೇವು ಮತ್ತು ಜನರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ
- ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಮಣಿನ ಸವೆತವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ
- ಅರಣ್ಯಗಳು ಮರಭೂಮಿಕರಣವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ & ಮಣಿನ ಘಲವತ್ತತೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ
- ವಾಯುಗುಣದ ಸಮರ್ಪೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ
- ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತವೆ

2. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು?

- ಈಗಿರುವ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು
- ಮಿತಿಮೀರಿ ಮೇಲಿನುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿಸುವುದು
- ಕಾಡಿಜ್ಜು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು
- ಅರಣ್ಯ ಅತಿಕ್ರಮಣ ತಡೆ
- ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಮರಗಳ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಣಿಕೆ ತಡೆ
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡೆಯುವುದು
- ಅರಣ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು
- ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಲು ಮೌತಾಪಿಸುವುದು
- ಅರಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖತೆಯ ಬಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು

3. ಅರಣ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳು ಯಾವವು? ವಿವರಿಸಿ.

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 6 ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ

- ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯವರಿದ್ದಳು ಕಾಡುಗಳು:- ಈ ವಿಧದ ಅರಣ್ಯಗಳು 250 ಸೆ.ಮೀ ಮಳೆಗಳಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಆಗುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ವರ್ಷವೊರ್ತೆ ಸದಾ ಹಚ್ಚು ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು:- ಇವು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100–200 ಸೆ.ಮೀ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ತೇವಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಾನ್ ಕಾಡುಗಳು ಎಂತಲೂ/ಪರ್ಣಾಪಾತ್ರ ಅರಣ್ಯ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು
- ಕುರುಚಲು ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲುಗಾವಲು:- ಈ ಸಸ್ಯ ವರ್ಗವು 60–100 ಸೆ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ತೇವಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಈ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳು ಕುರುಚಲ ಗಿಡ ಮರಗಳು, ಕುಳ್ಳಿ ಒರಟಾದ ಹಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಮರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
- ಮರಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗ:- ಈ ಸಸ್ಯವರ್ಗ 10–50 ಸೆ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯವರ್ಗವು ತೇವಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಆಳವಾದ ಬೇರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.
- ಪರವತ ಕಾಡುಗಳು:- ಪರವತಗಳ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯ & ಮರಗಳನ್ನು ಪರವತ ಕಾಡುಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರವತಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಣಿಗೆ ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
- ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು:- ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಜೊಗುಪ್ರದೇಶ, ನದಿ ಮುಖಿಜ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಉಬ್ಬರವಳಿತಗಳು ಉಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ನದಿಮುಖಿಜ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
- 4. ಅರಣ್ಯ ನಾಶದ ಕಾರಣ & ಪರಿಣಾಮಗಳು ತಿಳಿಸಿ.

ಅರಣ್ಯನಾಶದ ಕಾರಣಗಳು

- ಕೃಷಿಕ್ಕೆತ್ತದ ವಿಸ್ತರಣೆ
  - ರಸ್ತೆಗ್ರೇಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
  - ಕ್ಯಾರಿಕರಣ ಮತ್ತು ನಗರೀಕರಣ
  - ಅತಿಯಾಗಿ ಮೇಯಿಸುವುದು
  - ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡ್ಡಿಚ್ಚು ಉಂಟಾಗುವುದು ಅರಣ್ಯಗಳ ಅತಿಕ್ರಮಣ
- ಅರಣ್ಯನಾಶದ ಪರಿಣಾಮಗಳು
- ಮಣಿನ ಸವೆತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
  - ಮರಭೂಮಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
  - ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ
  - ವಾಯುಗುಣ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪೋಳನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ
  - ಅರಣ್ಯಾಧಾರಿತ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳು ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ
  - ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ
  - ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಮಣಿನ ಸವೆತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ

ಅರ್ಥಾಯ-7. ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯವು ಅಪಾರವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ ಹೇಗೆ? ವಿವರಿಸಿ.

- ಸಮರ್ಪಕ ಭೂಬಳಕೆ
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆದರ್ಶದಾಯಕ ಬಳಕೆ
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪರಿಣಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಮೌರ್ಯಕೆ
- ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶ
- ಕೃಷಿಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕಗೊಳಿಸಲು ಉತ್ತೇಜನ
- ರಘು ವ್ಯಾಪಾರ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕ

2. ಭಾರತದ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳು ಯಾವವು? ವಿವರಿಸಿ.

ಭಾರತದ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳು

- ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ
- a) ವರ್ಗಾವಸ್ತಾ ಬೇಸಾಯ b) ಸ್ಥಿರ ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ
- ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ
- ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ
- ಮೂಲ್ಯ ಬೇಸಾಯ
- ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ
- ಒಣಬೇಸಾಯ
- ಆದ್ರ್ಯ ಬೇಸಾಯ
- ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ

3. ಭಾರತದ ಭೂಬಳಕೆಯ ಅರ್ಥ & ವಿಂಗಡನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅರ್ಥ:- ಅರಣ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಲ್ಲುಗಾವಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಭೂಬಳಕೆ ಎನ್ನುವರು.

ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವಿಂಗಡನೆಗಳು:

- ನಿವ್ವಳ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ
- ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
- ಕೃಷಿಗಾಗಿ ದೊರೆಯದ ಭೂಮಿ
- ಪಾಳು ಭೂಮಿ ಭೂಮಿ
- ಬಳಕೆಯಾಗದ ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ
- ಕಾಯಂ ಹಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಗೋಮಾಳ
- ಇತರೆ

4. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು ಯಾವವು? ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಭತ್ತ:

- ಭತ್ತಪು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ
- ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ
- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತಪು ಜೀನಾದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ
- ಭತ್ತಪು ಭಾರತದ ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ಮುಂಗಾರುಮಳೆ
- ಭತ್ತಪು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆ ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಬೆಳೆಗೆ 18–25° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ & 100–200 ಸೆ.ಮೀ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಅಗತ್ಯ

- ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಜೇಡಿ & ಜೇಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣ & ಮೆಕ್ಕೆಲು ಮಣ್ಣ ಬಹು ಸೂಕ್ತ
- ಪಟ್ಟಿಮು ಬಂಗಾಳ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ

ಗೋಧಿ:-

- ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ
- ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ
- ಇದು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆ ಇದರ ಜೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಉಷ್ಣಾಂಶ 10–15° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹಾಗೂ 50–70 ಸೆಂ.ಮೀ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಅಗತ್ಯ
- ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ
- ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ

ಕಬ್ಬಿ:-

- ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜೆಯ ಬೆಳೆ
- ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ
- ಕೆಣಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಬ್ರಿಜೊ ನಂತರ ಪ್ರಪಂಚದ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ
- ಭಾರತವು ಕಬ್ಬಿನ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ
- ಈ ಬೆಳೆಗೆ 21–26° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು 100–150 ಸೆಂ.ಮೀ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕ
- ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಮೆಕ್ಕೆಲು ಮತ್ತು ಜೇಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮರಳು ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ

ಹಾಸಿ:-

- ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ನಾರು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ
- ಇದು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮತ್ತು ಉಮ್ಮೊಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ
- ಈ ಬೆಳೆಗೆ 21–24° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹಾಗೂ 50–100 ಸೆಂ.ಮೀ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತ
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ
- ಭಾರತವು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಿದೆ
- ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಮುಖ್ಯ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶ ಭಾರತವಾಗಿದೆ

5. ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ & ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆಯ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ

- ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಎನ್ನುವರು
- ಸ್ವೇರುತ್ಯ ಮಾನ್ಯನ್ ಆಗಮನ ಕಾಲದ ಅರಂಭದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು
- ಜೂನ್–ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು
- ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್–ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಲಾಗುವುದು

- ಭತ್ತ ರಾಗಿ ಜೋಳ ಹತ್ತಿ ಸೆಲಕಡಲೆ ತಂಬಾಕು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿವೆ

ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ

ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಎನ್ನುವರು

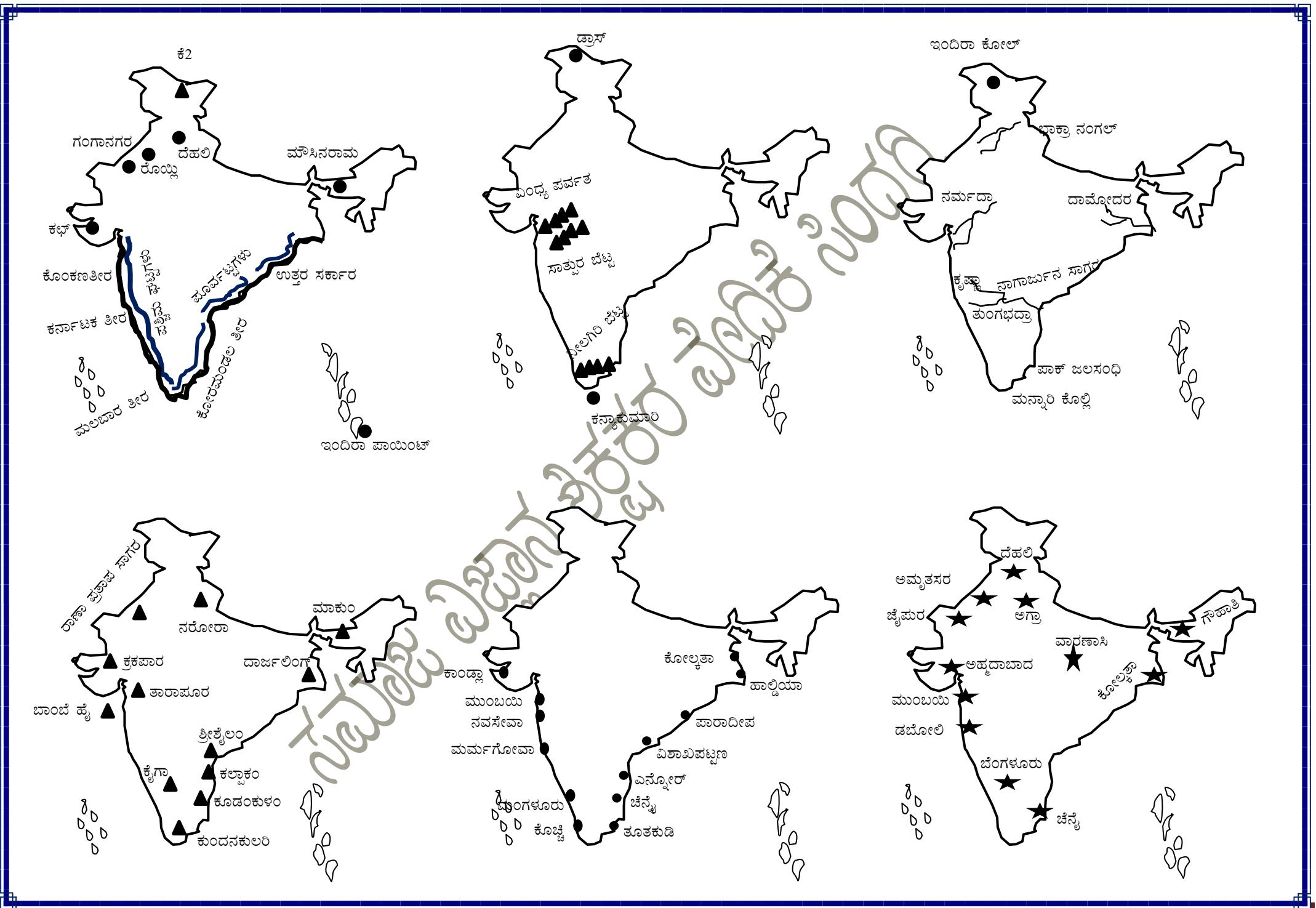
- ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯನ್ ಮಾರುತೆಗಳ ಆಗಮನ ಕಾಲದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು
- ಅಕ್ಟೋಬರ್–ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಲಾಗುವುದು
- ಗೋಧಿ, ಬಾಲ್ರ್, ಕಡಲೆ, ನಾರಗಸೆ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿವೆ

6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಮೂಲವಾಗಿದೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿ.

- ಭಾರತವು ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇಶ.
- ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 59.65 ಭಾಗ ಕೃಷಿ ಆರ್ಥಿಕದೆ.
- ಜನರು & ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಮಾರ್ಪಣಕ್ಕಿಂತದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಆಕರವಾಗಿದೆ
- ದೇಶದ ಶ್ರೇತಿಯ ವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಸಾರಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವೀಮ್, ರಘು ಮುಂತಾದವರ್ಗಳಿಗೆ ಸರವಾಗುತ್ತದೆ
- ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
- ದೇಶದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
- ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆಧಾರಿಸಿದೆ.

ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಥ್ಯಾಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು

- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು
- ❖ ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ
- ❖ ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು
- ❖ ಭಾರತದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
- ❖ ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ
- ❖ ಭಾರತದ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಇತಿಹಾಸ	ಮಾದರಿ-1	ಮಾದರಿ-2	ಮಾದರಿ-3	ಮಾದರಿ-4	ಮಾದರಿ-5	ಮಾದರಿ-6	ಮಾದರಿ-7
01	ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ರ ಆಗಮನ	2	1+1*	2	1+1*	2	2	2
02	ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಳ್ಳಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ	1+1*	2	3	2	1+1*	-	2
03	ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಳ್ಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು	3	3	3	3	3	1+3	3
04	ಕನಾಡಿಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಳ್ಳಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳು	3	3	1+1*+4	3	3	1**+3	3
05	ಸಾಮಾಜಿಕ & ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು	3	3	3	3+1	3+1	1*+2+3	1+1+3
06	ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ	3	3	3	4	4	3	3
07	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ	4	4	4	4	4	4	4
08	ಗಾಂಧೀಯಗ & ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟ	4	4	4	4+1*	4+1*	4+4	4+4
09	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತ್ವರಿತ ಭಾರತ	1+1*	2	2	2	2	1	1*+1
10	20ನೇ ಶತಮಾನದ ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮಗಳು	2+4	1+1*+4	1+1*	3	3		

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ

01	ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು & ಪರಿಹಾರೆಗಾಗಿ	3	4	4	3	4	1+3	1*+2
02	ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ	2	3	1+1*	1*+2	2	1*	2
03	ಅನ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯಾದಿಗೆ ಭಾರತದ ಸಂಬಂಧ	2	2	3	4	3	2	2+3
04	ಚಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು & ಭಾರತದ ಪಾತ್ರ	1+1*	2	2	1*	1	2	1
05	ಚಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	4	1+1*	2	2	1+2	4	4

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

01	ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರವರ್ತನೆಗಳು	2+3	2	3	2+1*	3	3	3
02	ದುಡಿಮೆ	1*	3	1+1*	3	2	2	2
03	ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೆಳುವಳಿಗಳು	2	1+1*	2+1*	2	1+1	1+2	1+2
04	ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	1+1*	2+1*	2	1+1*	2+1*	1*+1	1*+1

ಭಾಗೋಳಿಶಾಸ್ತ್ರ

01	ಭಾರತ ನಮ್ಮ ದೇಶ	1M	1M	1M	1M	1M		
02	ಭಾರತದೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು	2	1M	1*+1M	2	2	1M	1M
03	ಭಾರತದ ವಾಯುಸೂಜಾ	1+1*	-	1	1*	1*	1*+1	1*+1
04	ಭಾರತದ ಮೊನ್ಯುಗಳು	2	1	2	2	1	2	2
05	ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು	-	4	3	1	3	2	2
06	ಭಾರತದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	1M+1M	1M+1M	2+1M	1M	1M+1M	2M	2M
07	ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	4	2+2	-	4	4	4	4
08	ಭಾರತದ ಖನಿಜ & ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	-	-	-	1M	1M		
09	ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ	3+1M	3	3+1M	3+1M	2	3+1M+1M	1+3+1M
10	ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	3	3	3	3	3	3	3
11	ಭಾರತದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ವಿಪತ್ತುಗಳು	3	3	4	3	3	1+3	3
12	ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ	1	1+1*	1	1	1		

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ								
01	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	2	1+1*	1	2	1+1*	3	3
02	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	3	2	3	3	3	1*+1+2+	1*+1 +2+3
03	ಹಣ ಮತ್ತು ಸಾಲ	3	3	3	3+1*	3		
04	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಆಯ-ವ್ಯಯ	1+1*	3	2	1*	2		
ವ್ಯವಹಾರ ಅಧ್ಯಯನ								
01	ಬ್ಯಾಂಕು ವ್ಯವಹಾರಗಳು	3	2	3	3	2	2+3	2+3
02	ಉದ್ಯಮಗಾರಿಕೆ	3	3	2	3+1*	3+1*		
03	ವ್ಯವಹಾರದ ಜಾಗತೀಕರಣ	2	3	3+1*	2	3		
04	ಗ್ರಾಹಕರ ತಿಕ್ಕಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ	1+1*	1+1*	1	1	1	1*+1+3	1*+1 +3

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಲಾಗ್ ಗಳು

<http://socialsciencedigitalgroup.blogspot.com>

<http://bgksocialsciencedigiforum.blogspot.com>

<http://hsmitra.blogspot.com>

<http://geniucsk.blogspot.com>

<http://socialsciencetm.blogspot.com>

ಸಲಹೆ-ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

ಶ್ರೀ.ಮಹದೇವಪ್ಪ.ಕುಂದರಗಿ (ಸ.ಪ್ರೌ.ಶಾಲೆ ಆವತ್ತಿ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು)

ಶ್ರೀ.ವಸಂತ ಶ್ಯಾಗೋಚಿ (ಸ.ಪ್ರೌ.ಶಾಲೆ ಹದಲಿ. ಗದಗ)

ಶ್ರೀ.ಸಂತೋಷಪ್ಪಮಾರ.ಸಿ (ಸ.ಪ್ರೌ.ಶಾಲೆ ಬನ್ನಿಕಲ್ಲು. ಬಳ್ಳಾರಿ)

.....